

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIOS UNITAS LITHUANIAE
SINODO INFORMACINIS BIULETENIS

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIOS UNITAS LITHUANIAE SINODO EILINIS SUVAŽIAVIMAS BIRŽUOSE: PRASMINGAS DARBAS

Sekmadienį, birželio 26 dieną iškilmingomis pamaldomis Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje baigtas 2005 metų Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – Sinodo eilinis suvažiavimas. Sinodo posėdžių metu priimti 35 bažnytiniai teisės aktai. Sinodo posėdžiuose dalyvavo ir sprendimus patvirtino sprendžiamojo balso teisę turintys 3 dvasininkai, 9 pasaulietiniai kuratoriai, 18 delegatų iš Biržų, Vilniaus, N. Radviliškio, Švobiškio, Klaipėdos, Šiaulių, Kėdainių bei atstovai iš Salamiesčio ir Panevėžio evangelikų reformatų parapijų.

Nukelta į 3 p.

„Apžvalgos“ nuotr.

KOKS YRA MŪSŲ TIKĖJIMAS – TOKIE IR MŪSŲ DARBAI

Kun. Tomas ŠERNAS

Graži vasara lydi mūsų kasdienius darbus ir poilsio dienas, džiuginama jaunuosius, sušildydama pavargusiųjų sąnarius. Ar ne apie tai byloja šešiasdešimt penktos psalmės žodžiai:

„...tavo darbai neša saulėtekio ir saulėlydžio šalims džiaugsmo šūksnius. Tu lankai kraštą ir palaistai, padarai jį turtingą ir derlingą. Tavo upė, Dieve, pilna vandens, tu įgalini žemę auginti pasėlius. Juk tu ją parengi! Gausiai palaistai jos vagas, sutrupini jos grumstus, suminkštini lietaus būriais, laimini augantį derlių. Apvainikuoji metus savo gerumo derliumi, tavo vežimų provėžos trykšta aliejumi, tyrų ganyklose jis sklydi ir kalvos gaubiasi džiūgavimu“.

Mūsų klimato vasarą, tuomet, kai „kalvos gaubiasi džiūgavimu“ ir mes džiaugiamės Dievo gerumo derliumi, kuris yra pamatomas, suvokiamas ne tiek akimis, kiek širdimi. Tuomet ne tik kalvos, bet ir mūsų širdys „gaubiasi džiūgavimu“. Tikrai džiūgaujanti širdis negali būti be tikėjimo ir

dievobaimingumo. Juk net loterijoje laimėtas aukso puodas dažnam teatėsa nerimą širdyje, sumaištį protuose ir įtarumą giminėms. Tik tikėjimo šviesoje įmanomas tikras širdies džiūgavimas, o ne širdį alinantis piktdžiūgiškumas ar pesimistiška pagieža su kreiva šypsenėle veide. Be tikėjimo nėra džiaugsmo, be tikėjimo nėra gražių ir Dievui patinkančių darbų. Mes negalime vien žiūrėti ir džiaugtis „Dievo gerumo derliumi“, krikščioniškas tikėjimas įpareigoja atsiliepti – daryti savo tikėjimo darbus. Jokūbo laiško antrame perskyrime yra pabrėžiama „*Taip pat ir tikėjimas: jei neturi darbų, jis savyje miręs*“.

Tikėjimo darbams visoks gyvenimo laikas yra tinkamas, bet būtent vasarą tradiciškai reformatų bažnyčioje vyksta sinodas, vaikų ir jaunimo stovyklos, kapinių šventės. Vasarą dažniau sulaukiame svečių ir patys svečiuojamės pas tikėjimo brolius ir seseris užsienyje. Visa tai yra mūsų tikėjimo darbai daromi Kristaus bažnyčiai. Ne visada mes galime parodyti savo vidinį tikėjimą, bet galime parodyti savo dar-

bus. Koks yra mūsų tikėjimas – tokie ir mūsų darbai. Be abejo, tikėjimas – plati sąvoka, bet darbai yra to tikėjimo tikrumas, gyvumas, vaisingumas. Naujajame Testamente apie tikėjimą sakoma, jog tikėjimas yra ir turi būti gyvas. Kitaip jis pasidaro miręs ir negali duoti tikėjimo vaisių. Tikrai nuostabus dalykas – gyvas tikėjimas brandina tikėjimo vaisius, kaip ir kiekvienas gyvas Dievo sutvėrimas brandina į save panašų. Tikėjimo vaisiai tikrai nėra gražūs abstraktus, nuo gyvenimo atsietas ir išsigalvotas dalykas. Kaip ir visi vaisiai, jie auga, bręsta, mes juos galime suvokti bei „ragauti“ jų skonį.

Džiugu, kad sinodai kasmet tampa vis labiau solidesni, parapijų delegatai vis geriau suvokia bažnyčios teisės ir disciplinos reikalus, revizijos komisija rimtai atlieka savo užduotis. Parapijos vis labiau suvokdamos savo teises, suvokia ir savo pareigas.

Šiais metais priimtas nutarimas, pagal kurį parapijos turi sudaryti su dvasininkais tarnybos sutartis.

Nukelta į 2 p.

KOKS YRA MŪSŲ TIKĖJIMAS – TOKIE IR MŪSŲ DARBAI

Atkelta iš 1 p.

Sutartyse turi būti numatyti tarpusavio įsipareigojimai. Tai yra didelis žingsnis į priekį, nes po ilgo nekonkretumo ir neatsakingumo laikotarpio imama kreipti dėmesį į dvasininkų tarnystės išlaikymo garantijas. Ko gero, diakonė Sigita Švambarienė bus pirmoji dvasininkė, kuri tarnaus pagal sutartį su parapija. Nemunėlio Radviliškio parapija gaus gerai patyrusią dvasiniame darbe su vaikais ir šeimomis darbininkę. Parapijos vyresnieji ilgainiui turės įvertinti, arba bent pagalvoti, kiek iš tikrųjų mūsų laikais kainuoja ne tik pamaldų laikymas, kapinių švenčių organizavimas, sakramentų teikimas, bet ir Biblijos studijos vaikams, jaunesnių krikščioniškų šeimų subūrimas bendriems tikėjimo darbams, šeimų stovyklos, gera vaikų stovyklų priežiūra ir panašūs darbai. Be to, diakonė Sigita Švambarienė pradės dirbti nuolatinį sielovadinį darbą Medeikiuose, „Vaiko užuovėjoje“.

Visa tai yra dideli tikėjimo darbai, duodantys gerų vaisių, todėl pinigais sunkiai įvertinami. Šioje vietoje tiktų minėtos psalmės apie „Dievo gerumo derlių“ žodžiai ir paaiškinimas, kad iš tikrųjų jokiais pinigais neįvertinsi širdies balso, kuris sako – „kalvos gaubiasi džiūgavimu“.

Atsargaus džiaugsmo žada ir prasidėsiančios derybos dėl bažnyčios vienybės. Be abejo, tokios derybos ir pozicijų derinimai yra ilgalaikis procesas, bet vien žinojimas, jog įgalinti žmonės nuolatos tarsis, teikia vilties. Reikia melsti Dievo malonės ir vedimo vienybės komisijų nariams.

Vilniaus parapija tikisi greitai sugrįžti į bažnyčios pastatą, kuris buvo uždarytas remontui. Vilniaus parapijiečiams yra džiugu girdėti, kad bažnyčios pastato būklė yra jau pakankamai gera filmų demonstravimui ir pamaldų laikymui, kurias sėkmingai atlaiko gerbiamasis dvasininkas Algimantas Kvedaravičius.

Kaip ir kasmet, šią vasarą vyks ta krikščioniškos jaunimo ir vaikų stovyklos, kurias organizuoja evangelikų reformatų draugija „Radvila“. Jau virš dešimtmečio vykstančios stovyklos jų rengėjus moko, kad verčiau planuoti ir daryti vieną labai gerą stovyklą negu dvi pusėtinai geras. Patirtis rodo, kad geriau būtų, jeigu būsimų stovyklų laiko, programos ir resursų plana-

Vladė Černiauskaitė. Balandžiai alyvmedyje

vimą darytų bendra „Radvilos“ ir Konsistorijos įgaliotų asmenų komisija. Tada būtų išvengta nesklaidumų, tačiau bendras dviejų nepriklausomų organizacijų darbas dar kartą iškelia klausimą apie būtinai reikalingą Sinodo ir „Radvilos“ bendradarbiavimo sutartį. Tikrai būtų gerai, jei „Radvilos“ atstovai, pasibaigus vasarai, jau pradėtų rengti sutarties su Sinodu apmatų, kuriuos galėtų išsamiai aptarti savo kasmetinėje rudens konferencijoje.

Dvasininkai pageidautų didesnio kuratorių bei kitų pasaulietinių vyresniųjų aktyvumo ir savanoriškos pagalbos sprendžiant bažnyčios bei „Vaiko užuovėjos“ reikalus. Bažnyčios kuruojama vaikų globos įstaiga yra nedidelė, joje būna vidutiniškai apie dvidešimt penkis–trisdešimt vaikų. Koordinuota reformatų bažnyčios narių pagalba tikrai palengvintų nelengvo likimo vaikų gyvenimą ir auklėjimą. Tiems vaikams ne tik sutaus valgio, gražaus rūbelio reikia, bet ir neabejingų žmonių, kurie galėtų pagloboti, išklaudyti, nuraminti. Vaikai nori turėti „savo“, t. y. globėjų šeimas.

Be abejo, ne kiekvienas gali pasiryžti įsipareigoti pastoviau pagloboti vaiką, bet tikrai visi turime savo dvasinių dovanų. Yra žmonių, kurie sugeba ir gali gauti pinigų, labdaros tiekimą, kiti moka suorganizuoti renginius, ekskursijas, keliones. „Vaiko užuovėjos“ vaikams reikia dėmesio, normalaus bendravimo ir gerų išpūdžių, nes dauguma yra patyrę sunkius gyvenimo išbandymus – badą, utėles, prievartą ir nemeilę. Minėtame Jokūbo laiške sakoma: „Kas iš to, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neturi darbų!? Ar gali jį išgelbėti tikėjimas? Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdieninio maisto, ir kas nors iš jūsų jiems tartų: „Keliaukite sveiki, sušilkite, pasisotinkite“, o neduotų ko reikia jų kūnui, kas iš tų žodžių?!“

Reformatų bažnyčia keičiasi tarsi ligonis po sunkios mirtinos ligos. Nors dar silpni kūno sąnariai bei galva skauda, bet lėtai išėjus į kiemą jau galima nusišypsoti saulutei, padėkoti Dievui ir galvoti apie tolimesnius savo gyvenimo darbus. Geriausiai būtų, jog tie darbai sutaptų su tikėjimo darbais ir džiugintų širdis. Kiekvienas savaip galėtų padėti tam ligoniui, tad kiekvienam reformalui linkiu, kad jūsų darbo ir tikėjimo metus Visagalis apvainikuotų „savo gerumo derliumi“, širdies ramybėje pamatytumėte kaip „kalvos gaubiasi džiūgavimu“.

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIOS UNITAS LITHUANIAE SINODO EILINIS SUVAŽIAVIMAS BIRŽUOSE: PRASMINGAS DARBAS

Atkelta iš 1 p.

Į Sinodo eilinį suvažiavimą dėl įvairių priežasčių negalėję atvykti dvasininkai kun. Kęstutis Daugirdas, diak. Gitana Gasiūnaitė-Demčenko, diak. Tomas Sakas ir kuratorius Petras Zablockas iš Panevėžio sveikinimus perdavė Sinodui raštu. Sinodą pasveikino Lietuvos Baptistų sąjungos vardu pastorius A. Latužis. Taip pat sveikinimai raštu gauti iš Reformatų Bažnyčios partnerių užsienyje: Lietuvių Ev. Reformatų Bažnyčios kolegijos (JAV) prezidento kuratoriaus Dr. Pauliaus Slavėno; Lippės Žemės Bažnyčios generalinio superintendente kun. G. Noltenmeier; Vokietijos Reformatų Sąjungos įgalioto atstovo Lietuvoje kun. Erhard Mische; GAW generalinio sekretoriaus Hans Schmidt; Misijos Sendoros Bažnyčios generalinio superintendente kun. Goran Zettergren; Presbiterijonų Bažnyčios (JAV) Misijos Presbiterijos Teksase per garbės kuratorių Joną Gylį ir jo žmoną Karoliną; sveikinimą Sinodui atsiuntė išeivijos reformatų kuratorė gyvenanti Lietuvoje Dalia Bobelienė. Žodžiu Sinodą pasveikino Gideonio draugijos atstovai Markas Morozas ir Arnoldas Matijošius; sveikinimą nuo Liuteronų Bažnyčios Konsistorijos perdavė kun. Romas Pukys; sveikinimo žodžius tarė Panevėžio evangelikų reformatų parapijos naujai išrinkti parapijos Valdybos atstovai bei pirmininkė I. Kartanienė.

Posėdžių metu išklausti gen. superintendente kun. Rimo Mikalausko, Konsistorijos prezidento kurt. Vy-

tauto Vegio, Sinodo revizinės komisijos pirmininko Algimanto Dagio, „Vaiko užuovėjos“ vaikų namų Medeikiuose direktorės Daivos Janonienės, jaunimo draugijos „Radvila“ pirmininko Igno Skudricko bei parapijų atstovų pranešimai.

Šiomet Sinodo posėdžių darbotvarkėje buvo daug klausimų, skirtų dvasinės tarnystės išlaikymui. Priimtas kanonas dėl dvasininkų išlaikymo. Pagal jį ateityje bus sudaromos tarnystės sutartys tarp dvasininko, parapijos ir Sinodo. Numatoma, kad visos dvasininkų surinktos aukos bus perduodamos į Sinodo išdą, o šis privalės užtikrinti pastovų dvasininkų išlaikymą ne tik darbo, bet ir ligos, atostogų metu. Sinodas taip pat atvėrė bažnytinės teisės kelią dvasinių tarnautojų emeritaliniam (pensiniam) fondui. Savo ruoštu evangelikų reformatų parapijos turės priimti savo išipareigojimus dvasininkui išlaikyti. Iki šiol dvasininkai tokių bažnytinės teisės garantijų neturėjo, nes tik iki II pasaulinio karo dvasininkus išlaikė valstybė. Sutarčių pasirašymą tikimasi atlikti iki šių metų pabaigos.

Kiti sprendimai susiję su dvasininkų tarnystės sąlygomis parapijose, dvasininkų misijų (perkėlimo į kitą parapiją) sąlygomis, tikslinamos ir sugriežtinamos kunigų ordinacijos sąlygos. Nuo šiol be buvusių reikalavimų (aukštojo teologinio išsilavinimo, Konsistorijos egzamino, Sinodo sprendimo) reikės ir Dvasininkų sesijos rekomendacijos.

Priimti sprendimai dėl misijų. Paskirtas N. Radviliškio parapijos ad-

ministratorius bei vaikų namų Medeikiuose kapelionas. Šias pareigas pildys iki šiol Klaipėdos evangelikų reformatų parapijoje tarnavusi diakonė Sigita Švambarienė. Ji taip pat išrinkta Konsistorijos nare likusiai dvejų metų kadencijai, vietoj į užsienį laikinai gyventi išvykusios diak. G. Gasiūnaitės-Demčenko.

Sinodas patvirtino dvi bažnytnes ištuokas, priėmė Sinodo revizinės komisijos darbo ir Konsistorijos materialinės paramos teikimo nuostatus, pavedė Konsistorijai sudaryti komisiją bažnytinės vienybės klausimams spręsti, teologijos studijoms rekomendavo vieną studentą, skyrė Vilniaus parapijos klebonui padėjėją, pritarė siūlymui užmegzti bendradarbiavimo ryšius su Gideonio draugija. Nutarta dėl tikinčiųjų Sinodui skirtų 2 procentų mokesčių panaudojimo – šie pinigai bus skiriami dvasiniam darbui (vaikų ir jaunimo stovyklų, vaikų namų, parapijų sielovados ir evangelizaciniam darbui paremti).

Dėl klausimų sudėtingumo ir darbo laiko stokos nutarta kitam suvažiavimui atidėti klausimus, susijusius su bažnytine savivalda (Konsistorijos darbo reglamentas, prezidento ir viceprezidento pareigybinės nuostatos, seniorato regulos pakeitimai). Atsižvelgdamas į tai Sinodas priėmė sprendimą susirinkti posėdžiams į neeilinį suvažiavimą šių metų spalio 22 dieną Biržuose.

Eilinis Sinodo suvažiavimas numatytas 2006 metų liepos 1–2 dienomis Biržuose.

„Apžvalgos“ inf.

Puikiai praleistas laikas stovykloje Švobiškyje, Pasvalio rajone

Liepos 3–10 dienomis Švobiškyje įvyko Lietuvos evangelikų reformatų jaunimo draugijos „Radvila“ organizuota stovykla. Jos tema: „Aš gyvas tikėjimu“. Stovyklos pagrindinis organizatorius ir direktorius buvo Ignas Skudrickas, pats užaugęs Švobiškio parapijoje ir dar vaikas būdamas ne vienoje Švobiškio stovykloje dalyvavęs. Dvasinis vadovas šiemet buvo kun. R. Mikalauskas, kuriam šauniai talkino teologė iš liuteronų Bažnyčios, Lietuvos Biblijos skaitymo draugijos pirmininkė Saida Tinginytė. Evangelikų reformatų jaunimo stovyklos Švobiškyje pradėtos rengti 1994 metais. Jas pra-

dėjo rengti teologijos studentas R. Mikalauskas, dirbęs jose kelis metus direktoriumi. Vėliau jų direktoriais buvo Rolandas Švambaris, Andrius Račiauskas, Dainius Viederis. Dvasiniais vadovais stovyklose yra dirbę kunigai iš Amerikos presbiterionų Bažnyčios Chuckas Mendenhalas ir David Evansas, pamokslininkas Jonas Gylis (John Gillies) – mūsų Sinodo garbės kuratorius bei kunigė Jane Holslag. Pernai dvasinio vadovo pareigas ėjo teologijos studentas lektorius Raimondas Stankevičius.

Šių metų stovyklos programoje be kasdieninių dvasinių užsiėmimų bu-

vo paskaitų, rungčių sporto aikštelėse, dviejų dienų pėsčiųjų žygis ir koncertas! Oras buvo puikus, nemažai gerų išpūdžių, naujos gyvenimiškos patirties ir vakarų prie laužo ar jaukioje bažnytelėje prie žvakių šviesos. Nuskambėjus paskutiniams giesmių posmams uždarymo pamaldose, stovykla buvo uždaryta. Kaip visuomet buvo ašarų ir gražių atsiveikinimo žodžių „Meilės pašte“. Gali būti, kad šalia išpūdžių apie stovyklą pavyks ne vienam į namus parsivežti nors po mažą grūdėlį tikėjimo, kuris atėjus laikui išaugs į gražų darbų medį Dievo garbei.

„Apžvalgos“ inf.

KRISTAUS VYNUOGYNE DARBO UŽTEKS VISIEMS

*Kun. Rimas Mikalauskas,
Biržų ev. reformatų parapijos klebonas,
LERB-UL generalinis superintendentas*

Lietuvos evangelikų reformatų
Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* –
pranešimas 2005 metų Sinodui

Dvasininkų tarnystė

Per 2004 metus pastoviai tarnavo 5 dvasininkai: kunigai Rimas Mikalauskas, Tomas Šernas, diakonės Gitana Gasiūnaitė, Sigita Švambarienė ir Šiaulių reformatų parapiją aptarnaujantis liuteronų kun. Raimondas Pukys. Dvasininkams talkino teologijos neakivaizdinio skyriaus studentas, Sinodo paskirtas lektorius R. Stankevičius. Iki šiol tik R. Mikalauskas ir T. Šernas visą savo darbinį laiką gali paskirti dvasiniam tarnavimui. Ir tai iš dalies – kun. T. Šernas priverstas aukotis „savanoriškam“ darbui, nes pragyvena iš valstybinės pensijos ir, kaip visuomenės garbės asmuo, turi daug visuomeninių įsipareigojimų. Jie atima laiko ir jėgų. Bažnyčios gyvenimas intensyvėja ir keletą žmonių jėgos per mažos aprėpti visus darbus. Jei klebono pareigose teikiami patarnavimai gali duoti pragyvenimą per surenkamas aukas, tai superintendente pareigos buvo finansiskai Sinodo neišlaikomos. Superintendente darbą didžiausia dalimi išlaikė Biržų klebonas. Gerai, kad tarnybinėms Sinodo išlaidoms Konsistorijos sprendimu skiriamos lėšos didžia dalimi padengė automobilių remonto kaštus ir išlaidas dėl Sinodo reprezentacijos.

Visiškai neaiškios dvasininkų socialinės garantijos. Nors ligos atveju Bažnyčios tarnautojai turi minimalias valstybės garantijas (nereikia mokėti už gydymą), tačiau nėra jokios galimybės gauti išlaikymą (nedarbingumo lapelį). Vadinasi, sirgdamas dvasininkas turi pasninkauti, o kartu su juo ir šeimos nariai, neturintys išlaikymo. Arba maldauti Konsistorijos, parapijos Tarybos/Valdybos malonės. Taip pat dvasininkui nepriklauso išlaikymas atostogų metu. Kokios dvasininko ateities perspektyvos? Kas jį, atidavusį savo geriausius gyvenimo metus Bažnyčiai ar

ba praradusį sveikatą ir nebetinkantį patarnauti, išlaikys? Apie pensijų fondą dvasininkams kalbama nebent Konsistorijoje, tačiau negirdėjau, kad nors vienas privatus asmuo paaukotų bent dešimt litų dvasininkų pensijų fondui. Aukojami dideli pinigai pastatų remontams. Tačiau, kas tas pastatas, jei nebus dvasininkų? O jų tikrai nebebus, nes Dievas neleidžia tyčiotis iš jo tarnų. Šie žodžiai nėra tušti: „*Kas gi tarnauja kariuomenėje už savo paties pinigų?*“ arba „*Neužrišk snukio kuliančiam jaučiui! Bet argi Dievui terūpi jaučiai? O gal jis iš tiesų taiko mums? Juk dėl mūsų parašyta, kad artojas turi arti su viltimi ir kūrėjas turi kultū su viltimi gauti savo dalį. Jei jums pasėjome dvasinių gėrybių, tai argi didelis dalykas būtų pas jus pjauti medžiaginių?*“ (1 Kor. 9, 7.9-11) taip pat „*Nepamirškite daryti gera ir dalytis su kitais geru, nes tokiomis aukomis patiksite Dievui. Klausykite savo vadovų ir būkite jiems atsidavę, nes jie budi jūsų sielų labui, būdami atsakingi už jas; tada jie tai darys su džiaugsmu, o ne dūsaudami, nes tai nebūtų jums naudinga*“ (Hebr. 13, 16-17). Pastabos, kurias parašiau yra rimtas signalas visai Bažnyčiai. Ne kas kitas, o dvasininkai pradėjo kelti šiuos klausimus. Bažnyčiai tikrai nenaudinga, kad dvasininkai dūsautų. Nuo 2001 metų Sinodo praėjo 5 metai – pakankamai ilgas laikas įrodyti, kad dvasininkai dirbo ne dėl asmeninio pelno, aukojo savo ne tik darbo, bet ir asmeninio poilsio, šeimos laiką bei santaupas. Neatsakinga Sinodo ir nesąmoninga parapijų politika dvasininkų atžvilgiu – ne kas kita, kaip dvasininkų ekonominė diskriminacija. Atsiranda labai rimtas pagrindas teigti, kad Sinodui ir parapijoms nereikalingas pastovus dvasininkų darbas. Yra reikalingi tik žmonės, kuriuos už asmeninę auką būtų galima „pasamdyti“ laidotuvėms, krikštynomis ar kitiems patarnavimams. Matyt sunkiai suvokiama, kad **norint turėti pastovią dvasinę tarnybą, reikia išstisus metus šią tarnystę ekonomiškai išlaikyti.**

Ligšiolinės bažnytinės politikos pasekmės: S. Švambarienė ir G. Gasiūnaitė buvo įsidarbinusios kitose darbovietėse, kuriose gaudavo atlyginimus pragyvenimui ir privalėjo skirti esminę savo darbingo laiko dalį. Nepaisant

to, vertinu, kad jos nuveikė labai didelį dvasinį darbą. Suprantama, kad tai darė daugiausia savo laisvu laiku ir asmeninėmis lėšomis. Labai gaila, kuomet išlavinti ir turintys dvasinio darbo dovaną asmenys priversti dirbti ne pagal savo pašaukimą. Greitai tokie žmonės nualinami, kaip nualinama žemė vien tik imant iš jos derlių, bet neturėjant ir neduodant jai pailsėti.

Šios išsakytos mintys yra generalinio superintendente pastebėjimas ir įspėjimas visai Bažnyčiai, kad gavę išsilavinimą, pašaukti dvasinei tarnystei žmonės pasilikę tarnystėje. Jei jie nereikalingi Lietuvoje, reformatų Bažnyčioje, juos suras tie, kuriems jie reikalingi užsienyje arba ir Lietuvoje, kitose dvasiniuose pašaukimuose, ekumeninėje tarnystėje. Yra daug organizacijų, kurios įvairiausiais būdais stengiasi pasinaudoti galimybe turėti finansinį pagrindą savo darbuotojams (Biblijos draugija, Biblijos skaitymo draugija, Vaikų globos organizacijos ir kt.). Jos rūpinasi savo administraciniais ir dvasiniais darbuotojais.

Vizitacijos

Jos, šiemet atliktos Šiauliuose, Vilniuje ir Panevėžyje, parodė, kad iš esmės šiuo klausimu situacija nepasikeitė. Parapijos išgyvena sunkumus, bet arba nepajėgios, arba nelinkusios pačios jų išspręsti. Dažniausiai girdimi skundai, kreipimaisi spręsti jų problemas, bet ne mintys ir pasiūlymai, kaip konkrečiai pati parapija galėtų susidoroti su iškilusiomis problemomis. Manau, laikas suprasti, jog niekas kitas už mus to nepadarys. Kiekvieno uždavinio sprendimas prasideda nuo nuoširdaus pasitikėjimo Dievo veikimu ir jo valios ieškojimo. Kartu asmeninio bei bendro visų parapijiečių konkretaus finansinio ir tarnystės laiko indėlio – darbo.

Vizitacija Panevėžyje suteikė vilčių, kad parapija siekia spręsti iškilusias problemas ir vienybės su Sinodu klausimą. Kiek man žinoma, buvo žengti konkretūs žingsniai pagal bažnytinę teisę iškelti ir renkant parapijos seniūnus. Deja, matyt, dar reikia laiko visus sumanymus įgyvendinti. Nematėme Panevėžio parapijos delegato priešsinodinėje sesijoje birželio 11 die-

na Biržuose ir parapija šiam Sinodo suvažiavimui svarstyti nepateikė savo siūlymų, kaip buvo tikimasi. Tikėkimės, kad žengiant iš lėto, bet viena kryptimi, mes vis vien susitiksime Dievo Karalystėje. Duok Dieve, kad ja galėtume džiaugtis dar šioje gyvenimo p dangėje!

Neatliktos vizitacijos Klaipėdoje, Kaune, Papilyje. Iš esmės dėl per didelio krūvio ir lėšų trūkumo. Vis dar lieka vakuojančios parapijos gen. superintendente atsakomybėje Kėdainiuose, Švobiškyje. Nuo šių metų gegužės mėn. vėl prisidėjo N. Radviliškis. Ar reikia aiškinti, ką gali nuveikti šiose parapijose vienas darbuose paskendęs dvasininkas? Atlaikyti pamaldas kartą per mėnesį, susitikti su parapijiečiais, kurie ateina ir pasilieka pabendrauti po pamaldų.

Dėl įvairių priežasčių per 2004 metus neturėjome galimybės visapusiškai pasinaudoti jau ordinuotų dvasininkų – kun. K. Daugirdo, diak. T. Sako, diak. G. Gasiūnaitės, diak. S. Švambarienės – dvasiniu tarnystės potencialu. Matyt, tokios galimybės didžia dalimi neturėsime ir ateinančiais metais.

Galui pasidžiaugti pastoviais Dvasininkų sesijos suvažiavimais Vilniuje, Biržuose, Klaipėdoje. Jų metu turėjome gerą progą palaikyti vieni kitus, svarstyti dvasinio darbo galimybes ir ieškoti sprendimų jam pagerinti. Paskutinė sesija įvyko Klaipėdoje, kur priėmėme labai svarbių pasiūlymų Sinodui. Pavyzdžiui, iš esmės keisti dvasininkų išlaikymo principus. Per *officio et beneficio* trišales sutartis tarp dvasininko, Sinodo ir parapijos nustatyti kiekvienos pusės pareigas ir atsakomybę. Dvasininkai įsipareigotų visas surinkamas aukas perduoti Sinodo sąskaiton, o šis įsipareigotų garantuoti dvasininkų algas, parapijos prisiimtų savo dalį dėl dvasininkų išlaikymo. Taip pastovios dvasinės tarnystės išlaikymas iš esmės priklausytų ne tik nuo dvasininkų, bet nuo visos Bažnyčios.

Dvasininkų ruošimas

Jis priklauso nuo visų bažnytinio tarnavimo grandžių. Pradedant nuo dvasininkų darbo parapijose pastebint ir ruošiant kandidatus, eilinių parapijiečių nuostatos išlaikyti dvasininkus, Sinodo politikos kuriant paramos fondus ir teisinę bazę. Klaipėdos

universiteto Teologijos katedra jau yra paruošusi mums dvasininkų ir yra linkusi toliau bendradarbiauti su Sinodu. Bandymai oficialiai įteisinti Sinodo bendradarbiavimą su Universitetu buvo svarstomi praėjusiuose Sinodų suvažiavimuose ir nurimo įsitikinus, kad sutartis su valstybe yra vienintelis veiksmingas bendradarbiavimo dokumentas, naudingas abiem pusėms. Savo ruožtu sutartis su valstybe – per daug sudėtingas ir negreit sprendžiamas klausimas.

Šiuo metu oficialiai Klaipėdoje studijuoja vienas Sinodo remiamas studentas – lektorius Raimondas Stankevičius. Sinodo parama jam nesuteikia jokių išskirtinių teisių universitete prieš kitus studentus. Tai tik mūsų nuostata jį remti Sinodo ir aukotojų lėšomis, siekiant turėti paruoštą dvasininką. Atrodo, nuo rudens turėsime dar vieną Sinodo remiamą studentą – Vladą Verkelį iš Biržų, kurio pareiškimas Sinodui jau įteiktas.

Jei Sinodas pritars Dvasininkų sesijos rekomendacijai perkelti diak. S. Švambarienę administratorės tarnystei N. Radviliškyje ir kapeliono tarnystei vaikų namuose Medeikiuose, Klaipėdos parapija lieka vakuojanti. Iš anksto buvo numatytas diak. T. Sako sugrįžimas į Klaipėdą, bet dėl nenumatytų aplinkybių jo studijos Vokietijoje prasitęsė. Klaipėdos parapijos vyresnieji turi rimtą priežastį ieškoti konkrečių bendradarbiavimo formų su Klaipėdos universiteto teologijos katedra. Prašyti katedros vadovybės dėl studentų laikino patarnavimo pamaldose jų vakuojančioje parapijoje. Tam nereikia lėšų, ir Klaipėda turi unikalią galimybę. Geras pavyzdys Klaipėdoje suteiktų vilčių kitoms vakuojančioms parapijoms Kėdainiuose, Švobiškyje. Būtų realus pagrindas ieškoti pinigų kelionėms. Tikiuosi visiško palaikymo šios problemos sprendimui iš Sinodo kuratoriaus ir kartu teologijos katedros vedėjo dr. Arūno Baublio. Jo rekomendacijų parapijai apie labiau išlavintus pažangius studentus, jų praktikai šioje parapijoje.

Administracinė tarnystė

Tai taip pat dvasinės tarnystės dalis. Be geros organizacijos negali funkcionuoti jokia visuomeninė institucija. Reformatų Bažnyčioje didelė administracinio darbo dalis turėtų bū-

ti atliekama per pasauliečių tarnystę. Deja, dėl lėšų stygiaus ar dėl nesupratimo, kad ir šiai tarnystei reikalinga skirti lėšų, beveik visas bažnytinio administracinio darbo krūvis užkrautas ant dvasininkų pečių. Maža to, dvasininkai nesąmoningai prisiimdavo papildomų administracinių funkcijų (seminarų, konferencijų, stovyklų organizavimas, paraiškų fondams ruošimas ir t. t.). Tai buvo pastebėta ir Dvasininkų sesijose nutarta, kad dvasininkams draudžiama apsiimti ne su Bažnyčios administracija susijusius organizacinius darbus. Deja, ne visuomet šis draudimas išpildomas. Bažnytinėje administracijoje dvasininkas privalo pildyti iš esmės administracinio darbo priežiūros, mokymo, o ne pildymo funkcijas.

Pasauliečių tarnystė

Pernai Sinodo suvažiavime buvo pasirinkta tema, skirta pasaulietinei bažnytinei tarnystei. Deja, nieko esminio šioje srityje nepasiekta. Būtų neteisinga nepaminėti parapijų seniūnų darbo. Mančiau, kad Vilniaus ir Biržų parapijose jie dirba pagal savo sugebėjimus petys į petį su dvasininkais. Norėčiau išskirti Kėdainių, N. Radviliškio parapijos vyresniuosius, kurie pakankamai savarankiškai ir gerai tvarko gausius ūkinius parapijų reikalus. Būtina daugiau dėmesio skirti parapijų vyresniųjų dvasiniam mokymui, parapijos administracijos paruošimui. Taip pat būtų naudingas reformatų Bažnyčios užsienio partnerių Vokietijoje, Švedijoje, Amerikoje parapijų seniūnų darbo pavyzdys. Viena iš didžiausių problemų tokiai tarptautinei pasauliečių tarnystės patirčiai – kalbos barjeras. Jei dar Vilniuje yra kiek kalbančių angliškai, tai Biržuose – nė vieno!

Šiandien niekam nekyla klausimas, ar reikalingas parapijoje profesionalus buhalteris. Jau nekalbant, kad buhalteris reikalingas Sinodo sąskaitai aptarnauti. Tačiau dar sunkokai suvokiama, kad bent jau Sinodo raštinei reikalingas samdomas tarnautojas – raštvedys. Tokio žmogaus įdarbinimas nuimtų didelę darbo krūvio dalį nuo gen. superintendente. Apskritai, intensyvūs tarptautiniai ryšiai, plaukiančios gausios tikslinės aukos tiek Lietuvoje,

KRISTAUS VYNUOGYNE DARBO UŽTEKS VISIEMS

Atkelta iš 5 p.

ties užsienyje reikalauja palaikyti korespondenciją. Siųsti padėkas, patvirtinimus ar informaciją apie Bažnyčios konkrečius projektus. Tam nėra būtina užimti dvasininko laiką, o dvasininkas visuomet rastų laiko tokius laiškus reikalui esant pageduoti. Kiek tai sutauptų laiko grynai dvasiniam darbui! Suprantama, kad raštinės darbuotoją reikia išlaikyti ir skirti jam atlyginimą, mokėti „Sodros“ mokesčius. Tam reikalinga ieškoti aukų ir tai nėra tik dvasininko darbas, bet visos Bažnyčios rūpestis. Savanoriška parama, darbas yra tik pagalba pvz.: konferencijų, Sinodo suvažiavimų metu. Norint auginti Bažnyčią, savanoriško darbo nepakanka.

Svarbu suprasti, kad Bažnyčioje yra įvairių tarnysčių, kurias puikiai gali išpildyti pasauliečiai. Taip pat, kad tam turi būti asmuo paruoštas, apmokytas. Ir tai taip pat kainuoja laiką ir pragyvenimo sąnaudas. Taip pat reikalinga atskirti tarnystės funkcijas ir jas naudoti pagal paskirtį: sprendžiamąsias ir vykdomąsias. Pastarosios paprastai būna arba apmokamas, arba savanoriškas darbas.

Vaikų ir jaunimo tarnystė

Dvasinio ir pasaulietinio Bažnyčios darbo „poligonas“ yra jaunimo ir vaikų misija. Kaip pačios moderniausios technologijos visų pirma išbandomos pratybose, taip mes iš jaunimo tarnystės vaisių galime matyti pastarųjų dešimtmečių dvasinį įdirbį. Biblijoje dvasinis darbas dažnai lyginamas su žemdirbio darbu. Mūsų krašte tam tiktų palyginimas su darbu miške. Kaip geram vynuogynui ar miškui subręsti iki vaisių reikia dešimtmečių. Per pastaruosius 15 metų mūsų visuomenė labai sparčiai keičiasi. Labiausiai šios permainos paliečia augančius ir bręstančius žmones. Atgimusios Bažnyčios jaunimo tarnystės pradžioje iškart turėjome gražių stovyklų Papilyje, Būtingėje, N. Radviliškyje, Joniškėlyje, Švobiškyje. Juos labai šiltai prisimena dabartiniai 30-mečiai. Išreiškiamas noras pakartotinai išgyventi paauglystės patirtį, vėl susitikti. Ne vienas, „išaugęs“ šiose stovyklose, kasmet aukoja joms

savo laiką ir pinigus. Taigi jau neša derlių Dievo garbei. Yra galimybė patikrinti stovyklautojų sąrašus ir palyginti, ar buvo sėkminga sėja prieš dešimtmetį ir daugiau. Vertėtų pastebėti, kad ne viskas klostėsi sėkmingai. Daug jaunų žmonių, gavę nuoširdaus Dievo tarnautojų dėmesio, Viešpaties malonės pamokų, išsibarstė po pasaulį. Vienam Dievui žinoma, kiek iš jų jaučia skolą Dievo garbei ir kiek iš jų savo laiku arba ekonomine pasipirtimi ateis pasitarnauti Bažnyčios šios dienos misijai. Suprasti, kad vadintis evangeliku reformatu, reiškia prisiimti savo dalį visoje Bažnyčios misijoje per konkretų aukojimą ne tik kuomet ateina „mano“ šeimos įvykis: laidotuvės, sutuoktuvės ar krikštynos. Gal daugeliu atvejų esame praleidę progą mokyti jaunimą, kad Dievo palaiminimas tolimesnei jauno žmogaus ateičiai priklausys nuo jo paties kasdienio aukojimo savo laiku, pajamų kitų labai. Kristaus misijai, kurios dalis yra ir mūsų mažutė Bažnyčia. Lengvai gautos lėšos jaunimo ir vaikų darbui, dažnai atveda jaunus žmones prie pigios Dievo malonės supratimo. Labai rekomenduoju visiems dvasininkams ir pasaulietiniams Bažnyčios jaunimo tarnautojams vertinti savo laiką ir darbą. Nebijoti garsiai pasakyti apie dvasinio mokymo kainą. Ji nėra įvertinama stovyklos mokesčiu. Dvasiškumo, kaip visų kitų pasaulio gerybių, nenupirksi. Jam auginti reikalingas visas gyvenimas ir visos žmogaus pajamos. Ir žmogų reikia auklėti mokėti jas tinkamai padalinti: savo šeimai, poilsiui, savišvietai ir Bažnyčios misijai.

Per praėjusius metus pagrindinis dvasininkas jaunimo darbe buvo diak. G. Gasiūnaitė. Jai išvykus, bus rimta problema rasti tinkamą paminą. Tikėkimės, kad jos įdirbis neš savo vaisių ir bus perimtas pasaulietinio jaunimo. Dvasinis jaunimo reikalų kordinatorius labai reikalingas ateičiai.

Norėčiau išreikšti nuomonę, kad neturėtų mūsų labai sužavėti galimybės įvairiems jaunimo projektams gauti vien valstybinį finansavimą. Visuomet turi išlikti svarbiausia – Kristaus misija, kuri iš esmės išlaikoma per konkrečių Bažnyčios narių finansinę auką ar tarnystei paskirtą savanoriško darbo laiką.

Bažnyčios spauda. Internetas

Džiaugiuosi pavykus išspręsti bažnytinės spaudos klausimą. Tai buvo vienas iš Sinodo prioritetų. Tam buvo reikalingi susitikimai ir intensyvus bendravimas spaudos reikalais besidominčiais parapijiečiais. Kunigo Tomo Šerno ir kelių Vilniaus parapijiečių dėka „Apžvalga“ įgavo naują kvėpavimą. Trūksta spaudos bendradarbių ir leidinys išeina kas ketvirtį. Vis dėlto jaučiasi, kad į darbą įsijungė naujos jėgos. Nesustoja tikinčiųjų aukos Spaudos fondui, po truputį stiprėja platinimo tinklas ne tik Biržų, Vilniaus, bet ir kitose parapijose. Gaunami gražūs atsiliepimai ir iš užsienio. Tikiuosi, kad šis darbas nenutrūks. Dvasinė tarnystė turi įvairias formas ir viena iš jų – spauda. Spausdintas žodis ne tik pildo savo tiesioginę evangelizacinę, šviečiamąją misiją, bet ir liudija apie nuveiktus darbus, pastiprina silpnuosius, stiprina bendruomenės ryšius.

Sinodo interneto svetainė <http://www.ref.lt> jau teikia pagrindinę informaciją apie Bažnyčios gyvenimą. Dar reikia daug dirbti talpinant pastovią informaciją ir nuolat ją atnaujinant. Kurį laiką jos atnaujinimas sustojo vienam svarbiausių mūsų interneto svetainės kūrėjui Justui Brazauskui išvykus dirbti į Japoniją. Tikiuosi, kad per vasaros atostogas Justas talkins atnaujinant svetainę. Labai reiktų, kad joje būtų pastoviai dirbama. Kviečiu tuo suinteresuotus tikinčiuosius savo darbu arba tikslinėmis aukomis ją paremti.

Ekumenija arba mūsų Ev. Reformatų Bažnyčia tarptautinėje bendrystėje

Bažnytiniai, krikščioniški arba, kitaip kalbant, ekumeniniai santykiai su broliškėmis bažnyčiomis mums labai svarbūs. Tęsiasi strateginė partnerystė su *Lippės Bažnyčia* ir *Vokietijos reformatų aljansu*. Kunigas E. Mische kas ketvirtį atvyksta ir puikiai savarankiškai dirba visą mėnesį Lietuvoje, padėdamas prižiūrėti vykdomus projektus arba kurti naujus. Šią vasarą Lippėje vyksta Gen. Sinodas, kurio metu turi būti išrinktas naujas šios Bažnyčios vadovas. Gen. superintendentas kun. G. Noltensmeieris, mūsų nuoširdus ilgametis bičiulis šiemet pabaigia 7 metų

kadenciją ir išeina į pensiją. Esu pakviestas rudenį dalyvauti naujojo Lippės Bažnyčios gen. superintendente ordinacijoje.

Pernai liepos 2–4 d. Vokietijoje vykusiame Lippės Bažnyčios visuotiniame partnerių susitikime, kartu su liuteronais iš Šiaulių ir Kelmės dalyvavo diak. T. Sakas, teologijos studentas R. Stankevičius, diak. S. Švambarienė. Lippėje taip pat buvo svečių iš Lenkijos, Afrikos, Vengrijos ir Rumunijos, Čekijos ir Slovakijos. Buvo gera patirtis mūsų dvasininkams.

Lippės Bažnyčia yra pagrindinė iniciatorė trišalių bažnytinių konsultacijų: Lippės, Lenkijos ir Lietuvos reformatų Bažnyčių. Jos vyksta kas keleri metai kiekvienoje šalyje. Pernai rudenį įvyko jubiliejinis susitikimas Zelliowe. Jame be manęs mūsų Bažnyčiai atstovavo teol. stud. R. Stankevičius, dr. R. Bareikienė ir L. Kėželytė.

Santykiai su Lietuvių evangelikų reformatų Sinodo Kolegija – JAV, Čikaga išliko pastovūs ir nuoširdūs. Iš esmės esame viena ir ta pati istorinė Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčia – *Unitas Lithuaniae*. Gauti nuoširdūs sveikinimai Sinodo suvažiavimo, generalinio superintendente ordinacijos progą. Palaikome pastovius ryšius su Sinodo Kolegijos prezidentu kurt. dr. Pauliumi Slavėnu ir išdininke kurt. M. Neimanaitė.

Švedijos Misijos Sandoros Bažnyčia (WARC) narė yra mūsų artimiausi užjūrio partneriai. Jos atstovai: kun. G. Bondesson, kun. E. Sundstrom jau puikiai pažįstami ir daugkartiniai mūsų Sinodų svečiai, aktyvus partneriai jaunimo stovyklose, dvasinėse konferencijose. Prieš keletą metų kartu su diak. G. Gasiūniate šios Bažnyčios oficialiu kvietimu dalyvavome Stokholme generaliniame Sinode. Antrąkart jame dalyvavau prieš savaitę. Ilgus metus šios Bažnyčios gen. superintendentas kun. Andersonas buvo WARC Europos regiono vadovas. Nuo pernai gen. superintendente pareigas eina kun. Goran Zettergren, prieš tai buvęs Goteborgo distrikto superintendentas. Jau ne viena mūsų Bažnyčios įvairaus lygio delegacija svečiavosi Švedijoje ir į Lietuvą parsivežė gražių išpūdžių bei vertingos patirties. Ypač konkretus bendradarbiavimas vyksta jaunimo tarnystės srityje tarp jų jaunimo centro SMU bei mūsų Radvilos bei jūrų skau-

tų. Pernai kovą Biržuose įvyko konsultacijos, kuriuose dalyvavo Švedijos reformatų atstovas iš Nacionalinio Sinodo lygmens, pietų distrikto lygmens ir pagrindinės parapijos partnerės Vaxjo mieste. Dėl jos iniciatyvos ši partnerystė išsivystė. Pernai lapkričio mėn. Biržuose mūsų Bažnyčios jaunimo konferencijoje lankėsi Švedijos pietų distrikto jaunimo (SMU) vadovė kun. M. Grundstrom.

Gustav Adolf Werk (GAW) yra protestantiška Vokietijos organizacija, į kurią įeina reformatų, liuteronų bažnyčios ir atskiros parapijos. Ji yra viena iš didžiausių mūsų rėmėjų daugelį metų. Jiems mes esame labai dėkingi. Konkretus pavyzdys, Biržų parapijos/ klebonijos kapitalinis remontas. Be jų pagalbos mūsų darbai būtų kur kas kuklesni. Šių metų spalio pabaigoje esu pakviestas apsilankyti Bremeno reformatų Bažnyčioje, kuri per GAW gausiai parėmė Biržų klebonijos remonto darbus.

Šveicarijos reformatų Bažnyčia (HEKS). Nors mes neturime oficialių partnerystės ryšių su Šveicarijos reformatais, bet neoficialiai bendraujame. Dėka kun. M. Danys HEKS konkrečiai parėmė Kėdainių klebonijos, Arnetų namų remonto projektavimo darbus. Skyrė lėšų tolimesniems remonto darbams Kėdainiuose. Šios Bažnyčios kunigas dr. G. Locher šiuo metu yra WARC Europos regiono vadovas.

Lenkijos Evangelikų Reformatų Bažnyčia. Dėl anksčiau minėtų konsultacijų mes pastoviai susitinkame kas pora metų. Manys, kad galėtume geriau pasinaudoti šios Bažnyčios patirtimi ir bendradarbiauti pasikeitimų srityje. Ryšiai nors neintensyvūs, bet šilti.

Bendradarbiavimas su *Presbiterionų Bažnyčia JAV, Mission Presbytery, Texas* nebuvo intensyvus. Formaliai buvo apsikeičiama informacija, sveikinimais.

Su Frankfurto evangelikų reformatų nepriklausoma parapija per šiuos metus praktiškai jokių ryšių nepalaidyta, išskyrus sveikinimai švenčių progomis.

Apsikeista informacija su *Škotijos presbiterionų Bažnyčia*, kuri formaliai mus visuomet pakviečia apsilankyti jų metiniuose generaliniuose sinoduose.

Pasaulio Reformuotų Bažnyčių Aliansas (WARC). Mūsų Bažnyčia yra

WARC narė nuo 1924 metų. Prieškarje WARC suvažiavimuose dalyvavo mūsų Sinodo atstovai kuratoriai Yčas, Šepetienė, generalinis superintendentas kun. P. Jakubėnas. 2003 metų vasarą diak. G. Gasiūnaitė dalyvavo Pasauliniame WARC suvažiavime – Generalinėje Asamblėjoje, kuri įvyko Afrikoje, Ganoje. Pasaulinė reformatų asamblėja vyksta kas 7 metai. Esu pakviestas į WARC Europos regiono Bažnyčių vadovų suvažiavimą šių metų rudenį Šveicarijoje, Berno mieste, kur vyksta Europos reformatų jaunimo koordinaciniai susitikimai. Pernai rudenį susitikimas vyko Prahėje, jame dalyvavo diak. G. Gasiūnaitė. Kito Europos reformatų jaunimo suvažiavimo vieta numatoma Edinburge arba Biržuose.

Pernai rugpjūčio mėn. įvykusioje Lietuvos evangelikų reformatų gen. superintendente ordinacijoje dalyvavo visų Europos senųjų artimiausių Lietuvai reformatų Bažnyčių atstovai ir trijų Bažnyčių gen. superintendantai iš Vokietijos, Lenkijos ir Vengrijos. Tai liudija apie mūsų Bažnyčios tarptautinę fizinę ir dvasinę vienybę su Europos senosiomis evangelikų reformatų Bažnyčiomis. Tai svarbu žinoti, kuomet į Rytų Europos valstybes ėmė atvykti istoriškai naujos reformatų bažnyčios šiame regione. Paprastai jos labai stipriai akcentuoja reformatų tradiciją, bet iš tiesų yra angliškai kalbančių nedidelių regioninių ir uždarų reformatų, nepriklausančių WARC, Bažnyčių naujos misijos. Manys, mums verta užmegzti su jomis ryšius, nes mūsų vardu su jomis kalba save vadinantis „generaliniu superintendentu“, 2002 metais Sinodo suspenduotas diakonas A. Kvedaravičius. Kiek man žinoma, jis kartu su R. Šiaučiūnu yra vieni iš žymiausių lietuvių šios angliškai kalbančios misijos, įsteigtos Baltijos reformatų seminarijos, Rygoje teologijos studentų.

Viename pranešime neįmanoma visko aprėpti (pvz.: santykių su evangelikais ar kitomis konfesijomis Lietuvoje, Bažnyčios atstovavimo santykiuose su valstybe). Dar daug reikia pasistengti. Nuoširdžiai dėkoju visiems bendradarbiams Kristaus vynuogyne ir meldžiu Dievo išminties, sveikatos ir palaimos tolimesniame mūsų bendrame tarnavime evangelikų reformatų Kristaus misijoje Lietuvoje.

„VAIKO UŽUOVĖJOJE“ – ĮVAIRIAPUSIS GYVENIMAS

Daiva JANONIENĖ,
viešosios įstaigos „Vaiko užuovėja“
direktorė

Įpusėjo antrieji vaikų namų „Vaiko užuovėja“ veiklos metai. Šiuo metu čia globojami 39 tėvų globos netekę vaikai (namams atvėrus duris juose gyveno tik 18 vaikų).

Per praėjusius metus 2 vaikai paliko vaikų namus, nes sulaukė pilnametystės, 11 išleista gyventi į globėjų šeimas, 20 gražinta tėvams, pasikeitus padėčiai šeimose, tačiau 7 iš jų grįžo atgal į „Vaiko užuovėją“, nes tėvai tik trumpam buvo pakeitę savo gyvenimo būdą. Pasibaigus mokslo metams 5 vaikus gražinome tėvams, nes namuose pagerėjo sąlygos, o viena 17 metų mergaitė gavo teismo leidimą susituokti. Taigi dabar namuose krykštauja ir verkia, išdykauja ir džiaugiasi 34 vaikai.

Jais rūpinasi 17 darbuotojų. Tiesiogiai su vaikais dirba 4 dieniniai auklėtojai, 2 auklėtojų padėjęs ir 3 naktinės auklės. Be direktorės dar dirba ūkvedys (jis kartu ir direktorės pavaduotojas, ir vairuotojas), pagalbinis darbininkas, 2 virėjos, dietistė, skalbėja-sandėlininkė-valytoja ir buhalterė. Jei vaikų dar daugės, teks priimti daugiau darbuotojų, nes šiuo metu yra kritinė situacija su naktinių auklių darbu, kada viena darbuotoja turi pasilikti nakčiai su 30 vaikų, užtikrinti jų ramybę ir saugumą. Taip pat labai reikalingas socialinis pedagogas, medicinos darbuotojas, tačiau šiuo metu finansinės galimybės neleidžia mums tokių darbuotojų pasisamdyti. Pagal galimybes keliamo darbuotojų kvalifikaciją – per praėitą laikotarpį 8 darbuotojai buvo išvykę į tobulinimosi ar kvalifikacijos kėlimo kursus, įvairius mokymus ir seminarus.

Per praėjusius metus žymiai pagerėjo vaikų gyvenimo sąlygos. 2004 m. Sinodo metu mes dar tik svajojome apie naujus langus, šilumą. Šiandien tai jau realybė. Tarptautinis Vokietijos–Olandijos Rotary klubas tęsė savo pažadą ir sudėjo naujus plastikinius langus visame pastate. Už mūsų Bažnyčios partnerių Vokietijoje paaukotus pinigus, pakeitėme 4 lauko duris.

Praeitais metais didžiulis dėmesys buvo skirtas senų, blogai veikiančių kanalizacijos ir vandentiekio sistemų rekonstrukcijai, santechnikos atnaujinimui. Įrengtos dušo kabinos berniukų ir mergaičių korpusuose, kapitaliai suremontuota indų plovykla, virtuvė, izoliatorius ir sanitarinė patalpa šalia jo. Didžiausias nuopelnas vykdant šiuos remonto darbus atitenka auksinių rankų žmogui, ūkvedžiui Kostantinui Gudeikiui. Visi darbai buvo atlikti ūkio būdu, kainavo tik reikalingų medžiagų ir įrengimų įsigijimas. Išskyrus virtuvės remontą, kur buvo reikalinga speciali įranga, didelė darbų apimtis ir darbo skuba, todėl darbams atlikti buvo pasamdyta UAB „Biržų montuotojas“.

Per praėjusius metus įsigijome nemažai labai reikalingų daiktų. Labiausiai džiaugiamės naujomis vaikų lovomis su patalynės dėžėmis. Tai Vokietijos reformatų Bažnyčios parama. Švedų Misijos Bažnyčios paaukoti pinigai buvo išleisti naujos galingesnės skalbimo mašinos ir žoliapjovės įsigijimui. Amerikos lietuvių reformatų parama leido mums įsigyti naują dujinę viryklę ir dulkių siurbį. UAB „Žydruma“ parėmė mus statybinėmis medžiagomis, kurios dar bus panaudotos berniukų prausyklos remontui.

Dar daug darbų reikės padaryti, kad „Vaiko užuovėja“ taptų tikrai jaukais ir gražiais namais.

Aišku, nieko negalėtume padaryti, jei ne geros valios žmonės, užsienio rėmėjai, Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios partneriai. Savivaldybės ir valstybės skiriamų lėšų užtenka tik būtiniausioms vaikų reikmėms patenkinti, darbuotojų atlyginimams, komunaliniams patarnavimams, kurui. Patalpų remontui, baldams ir kitoms prekėms turime tiek, kiek paaukoja rėmėjai.

Pagrindinė šių dienų problema – trūksta šeimų, galinčių paimti vaikus vasaros atostogoms. Planuojame atlikti daug remonto darbų, tad patys suprantate, kad kuo mažiau namuose vaikų, tuo lengviau atlikti tokius darbus. Kol kas turime tik vieną (!) mūsų bendruomenės šeimą, globojančią ir priimančią į svečius vieną mūsų berniuką. Tikimės, kad šią vasarą reformatų šeimos pagaliau išdrįs atvažiuoti tiesiog į mūsų namus, susipažins su vaikais, išsirinks sau patinkantį vaiką ir pasikvies jį nors trumpam paviešėti savo namuose. Vaikams bus išmokamos maitinimui reikalingos lėšos, perveždant jas į globėjų sąskaitas.

Džiaugiamės, kad mumis rūpinasi ir dažnai lankosi mūsų namuose kunigas Rimas Mikalauskas. Jo buvimas kartu sušildo vaikus, sustiprina darbuotojų jėgas ir pasitikėjimą savimi. Tačiau laukiame pastovaus dvasinio darbo „Vaiko užuovėje“ ir tikimės, kad Sinodas paskirs mums pastovų kapelioną, kuris nuolat bendrautų su vaikais, padėtų jiems susivokti gyvenimo ir tikėjimo tiesose, ruošytų juos konfirmacijai.

Be abejo, dalyvausime ir šių metų vaikų ir jaunimo stovyklose Nemunėlio Radviliškyje ir Švobiškyje. Į Švobiškį planuojame išleisti 5–7 vaikus, į Nemunėlio Radviliškį – 10. Vaikai ilgą laiką gyveno praeitos vasaros stovyklų išpūdžiais, tad tikimės, kad ir šiemet jie ten įgis ne tik naujų draugų, bet ir patirs Dievo meilę ir Šventos Dvasios buvimą su jais.

Planuojame ir patys surengti 5 dienų sportinę-turistinę stovyklą namuose per vasarą likusiems ir Medekių kaimo vaikams. Norėtume suorganizuoti orientacinio sporto varžybas, turistinį žygį dviračiais, kelionę į Kernavę, Vilnių ir Trakus.

Ačiū rėmėjams

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčiai ir partneriams, Vokietijos evangelikų reformatų bažnyčiai, Vokietijos–Austrijos „Rotary“ klubui, UAB „Molkereigesellschaft Laliin Baltija“, UAB „Žydruma“, Metodistų bažnyčios Pagalbos centrui, UAB „Falga“, labdaros fondui „Vienybė“, klubui „Lions“ (Vokietija), Petruui Jauniui, Donatui Balčiauskui, UAB „Liutera“, R. Leskausko stomatologinei klinikai, Daliai Bobelis, Kęstučiui Armonui, Stephan Voshaar, UAB „Šiaurės meška“, Margaritai Neiman. Visiems, kurie savo 2 procentus nuo gyventojų pajamų mokesčio skyrė mūsų namams.

Gyvenimo prasmė – gyventi kitiems

Lena PALŠIENĖ,
seniūnų tarybos pirmininkė (Biržai)

Mūsų parapijoje kas mėnesį vyko seniūnų tarybos posėdžiai, kuriuose aptarti gyvybiški parapijos gyvenimo klausimai, gilnomės į Dievo žodžio pažinimą. Juose be seniūnų dalyvavo teologai ir radviliečiai.

Radvilos jaunimo draugijos nariai yra aktyvūs pagalbininkai mūsų bažnyčioje: jie budi kartu su seniūnais sekmadieninėse pamaldose, dalyvauja talkose, surengė naujametinę eglutės šventę parapijos vaikams. Vis daugiau ir daugiau jaunų žmonių dalyvauja bažnyčios veikloje. Man, kaip seniūnų tarybos pirmininkei, kartu su seniūnais teko per šiuos metus organizuoti nemažai talkų bažnyčios aplinkai tvarkyti ir gražinti. Ačiū visiems, talkinusiems šiuose darbuose. Dėkingi ir tiems tikintiesiems, kurie augina gėles ir dovanoja mūsų bažnyčios aplinkai puošti. Džiaugiamės parapijos seniūnais, kurie budi kiekvienose pamaldose pagal iš anksto sudarytą sekmadienio tarnystės grafiką. Gyvenimo prasmė yra ne gyventi sau patiems, savo naudai, patogumui ir laimei. Gyvenimo prasmė – gyventi kitiems. Į mus kreipiasi bėdon patekę žmonės, prašo paramos. Todėl seniūnų tarybo-

je nutarėme įsteigti soc. paramos fondą, kad iš tikinčiųjų paaugotų pinigų galėtume padėti tiems, kuriems sunku. Taip pat stengiamės lankyti ir prižiūrėti tuos kapus, kurių niekas nelanko. Žiemą mūsų bažnyčioje labai šalta, bet bendravimas prie arbatos puodelio sušildo mus. Tokių pokalbių per metus buvo ne vienas – dalinomės išpūdžiais su moterimis, kurios buvo Švedijoje, bendravome su švedų tikinčiaisiais, klausėmės išpūdžių iš kelionių, sveikinome šv. progomis, vaišino mės ekumeninių pamaldų metu. Sveitingai priėmėme Lions klubo svečius, atvežusius labdarą.

Praūžęs uraganas „Ervinas“ nuplėšė bokšto skardą. Suradome meistrus, sudarėme sutartį, kurioje numatyti remonto terminai ir pinigai. Šie darbai kainuos apie 50 000 litų. Bažnyčios remontui taip pat reikia daug pinigų. Lygiagrečiai su bažnyčios remontu vyksta ir klebonijos remonto darbai. Dideliems darbams įsteigėme statybų ir remonto aukų fondą. Tam mūsų parapijiečiai jau paaukojo apie 12 000 Lt. Atsiliepė ir mūsų broliai ir seserys užsienyje. Dėkojame visiems aukojusiems pinigus, taip pat tiems, kurie negaili savo darbo ir laiko dirbant mūsų Bažnyčios labui.

Kėdainių evangelikų reformatų parapija neauga

Lekt. Raimondas STANKEVIČIUS

Kėdainių parapiją Sinodo sprendimu administruoja kun. Rimas Mikalauskas. Kadangi jis yra ir Generalinis superintendentas ir dažnai nespėja, jį pavaduoja kun. Tomas Šernas arba aš, lekt. Raimondas Stankevičius. Pamaldos vyksta antrąjį kiekvieno mėnesio sekmadienį ir didžiųjų švenčių dienomis. Surengtas koncertas Reformacijos dienai paminėti, jaunimo ansamblio išvyka į Biržus, kur jie surengė pasirodymą. Jaunimas dalyvauja jaunimo ir vaikų stovyklose.

Pagal gyventojų surašymo duomenis Kėdainių rajone yra 67 reformatų konfesijos tikintieji, tačiau parapijos duomenimis parapijiečių, daugiau

ar mažiau lankančių Bažnyčią, yra 26. Parapijos narių skaičius neauga. Dauguma parapijiečių yra pensininkai. Parapijiečių nuomone reikalingas dvasininkas, gyvenantis ir dirbantis Kėdainiuose.

Reguliariai vyksta parapijos seniūnų valdybos posėdžiai. Per metus, iki 2005 metų Sinodo, įvyko penki valdybos posėdžiai ir dvi parapijos sesijos. Paskutiniajame parapijos valdybos posėdyje valdybos pirmininke buvo išrinkta Dalia Mikšienė.

Parapija parėmė sergančius parapijiečius kuriems buvo daromos operacijos. Parapija rūpinasi nekilnojamo turto išlaikymu ir jo panaudojimu. Buvo vienerios krikštynos ir vienerios laidotuvės.

Gilnomės į Dievo žodį

Valerija KUBILIŪNIENĖ,
valdybos pirmininkė
(Nemunėlio Radviliškis)

2004 metų Sinodo sprendimu Nemunėlio Radviliškio parapiją aptarnauti buvo paskirta diakonė Gitana Gasiūnaitė. Šį laikotarpį parapiją aptarnavo kun. Rimas Mikalauskas, kun. Gitana Gasiūnaitė, kai jie negalėdavo atvykti – lektorius Raimondas Stankevičius. Pamaldos buvo vedamos kartą per mėnesį ir švenčių progomis. Kiekvieną kartą po pamaldų sueidavome į parapijos namus, kur dar apie porą valandų bendraudavome su dvasininkais, gilindamiesi į Dievo žodį. Per šį laikotarpį buvo pakrikštyta viena mergaitė. Praėjusią liepą organizavome kapų šventę, kurią pravedė kun. Rimas Mikalauskas. Rugpjūčio mėnesį priėmėme vaikų stovyklos dalyvius. Rinkdami metines aukas, aplankėme atokiau gyvenančius parapijiečius, pritraukėme naujų narių, kurie anksčiau nelankydavo mūsų Bažnyčios. Prižiūrime kunigų A. Šerno ir M. ir A. Cumptų kapus. Parapijietes Katrę Užolavičienę ir Alviną Skiauterienę pasveikinome 80-mečio proga. Kartu su senelių namais priėmėme „Lions“ klubo narius, kurie atvežė labdarą seneliams ir parapijiečiams. Per visą šį laikotarpį rūpinomės tvarka bažnyčioje ir jos teritorijoje.

Parapijos ateitis kelia daug klausimų

Julius NORVILA,
valdybos narys (Panevėžys)

Kai šiemet sausio 23 d. pamaldose Panevėžio evangelikus reformatų aplankė Lietuvos evangelikų reformatų gen. superintendentas kun. Rimas Mikalauskas, buvo sutarta abipusėmis pastangomis siekti glaudesnio bendradarbiavimo. Pamoksle ir pokalbiuose po pamaldų gen. superintendentas pateikė parapijai naudingų rekomendacijų, vėliau atsiuntė kanoną II-2001 „Mažų parapijų savivaldos nuostatus“, kitų Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – Sinodo dokumentų kopijas.

Nukelta iš 10 p.

Laikini sunkumai sutelkė darbui

Irena PETRYLIENĖ,
parapijos Tarybos pirmininkė (Vilnius)

2004 m., kaip ir 2003 ar 2002 m. parapijos klebonas kunigas Tomas Šernas ir parapijos taryba skyrė daug laiko įvairaus lygio ir įvairios sudėties susitikimams su bažnytinį turtą užvaldžiusia reformatų grupe dėl pamaldų vedimo laiko, galimybės patekti į bažnyčią melstis, ją išvalyti, dėl galimybės jaunimui ir vaikučių sekmadieninei mokyklėlei patekti į parapijos namus, dėl galimo abiejų parapijų susijungimo. Iš visų išvardytų bandymų susitarti, tik vienas susitarimas galiojo dvejus metus, t. y. kiekvieno mėnesio I-ąjį, III-ąjį ir V-ąjį sekmadienį 11 val. netrukdomi galėjome melstis mūsų bažnyčioje. Deja, bažnytinio turto disponuojantys asmenys, prisidengę bažnyčios remonto būtinybe, uždarė mums duris.

Šiuo metu renkamės garbinti Aukščiausiąjį, skelbti ir klausyti Jo žodžio į baptistų maldos namus. Parapija nuomojasi šias patalpas pamaldoms.

Ir nors krikščioniškai bendruomenei svarbiausia yra mūsų bendra malda, mūsų giesmės, bet gyvenimas neapsiriboja vien tik pamaldomis. Pa-

rapijoje labai svarbus darbas su jaunimu ir vaikučiais. Nuo šių metų sausio mėnesio Vilniaus Gedimino technikos universitetas mums nuomoja patalpas sekmadieninei mokyklėlei. Kas antrą sekmadienį ten renkasi ir jaunimas. Parapijos jaunimui mes esame dėkingi už darbą su vaikučiais. Neturėdami vietos susibūrimams, jie vis tik rinkdavo vaikus, pamokėles praveddavo net savo butuose. Jų pasiekimais džiaugėmės per koncertą, surengtą Motinos dieną, džiaugiamės jų kiekvienoms Kalėdoms ruošiama programa.

2004 m. vasarą kunigas T. Šernas kartu su parapijos jaunimu surengė reformatų jaunimo evangelizacinę – meninę – kūrybinę vasaros stovyklą prie Sidabrinės, Molėtų rajone, kurioje ilsėjosi ir dirbo jaunuoliai ne tik iš Vilniaus, bet ir iš kitų parapijų.

Per ataskaitinį laikotarpį į pasitarimus reguliariai rinkosi parapijos taryba aptarti įvairius ūkinius ir organizacinius klausimus bei priimti sprendimus. Tarpininkaujant kunigui T. Šernui, Signatarų namuose vyko maldos pusryčiai.

Džiaugiamės ir didžiuojamės laikraščio „Vilniaus reformatų žinios“

leidyba. Laikraščio redakcinė kolegija savo nenuilstamu darbu pastoviai teikia mums informaciją apie ev. reformatų Bažnyčios istoriją ir nūdieną pasaulyje, Lietuvoje ir mūsų parapijoje. Parapijiečiai nuoširdžiai aukojo pinigų pamaldų metu, mokėjo nario mokesčius. Aiškiai ir išsamiai finansinę parapijos padėtį visada galima sužinoti iš mūsų išdininkės Ritos Skeberdienės.

Džiaugiamės, kad tokiu sunkiu Vilniaus ev. reformatų parapijai metu Tarybos darbą rėmė ir palaikė mūsų visų mylimas ir gerbiamas parapijos klebonas kunigas T. Šernas, savo santūrumu ir tolerancija mus padrąsindavo ir padėdavo priimti teisingus sprendimus.

Naujos kadencijos išrinktai parapijos Tarybai ir jos pirmininkei Renatai Bareikienei teks spręsti seniai išopėjusias bažnytines problemas, todėl mes, Vilniaus ev. reformatų parapijiečiai, padėsime jiems kuo galėsime, tačiau ne visi spręstini klausimai – mūsų jėgoms ir mūsų kompetencijai. Todėl kreipiuosi į Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – Sinodą prašydama nepalikti mūsų vienu su mūsų parapijos problemomis.

Parapijos ateitis kelia daug klausimų

Atkelta iš 9 p.

Pagal gautus nuostatus ir rekomendacijas, Panevėžio ev. Reformatų parapijoje buvo surengta parapijos tarybos posėdžiai ir trys parapijos sesijos. Jose, jau vadovaujantis „Mažųjų parapijų savivaldos nuostatais“, buvo parengti ir patvirtinti atnaujinti parapijos savivaldos dokumentai. Paskutinėje sesijoje birželio 12 dieną išsirinkta seniūnų valdyba, kuri savo pirmajame posėdyje pirmininke išrinko Ireną Kartaniene. Kiekvienas valdybos narys gavo ir po parapijos Nuostatų kopiją. Tai Panevėžio evangelikų reformatų parapijos žingsniai siekiant glaudesnio bendradarbiavimo su LERB-UL Sinodu. Parapijoje yra daugiau kaip šimtas narių, nors tikslaus parapijos narių sąrašo neturime. Panevėžio parapijoje sekmadienio šventimo pamaldose ir kitomis progomis dalyvauja kas dešimtasis evangelikas reformatas.

Pamaldos laikomos pagal nuo-

mos sutartį su Panevėžio evangelikų liuteronų parapija jos bažnyčioje. Pamaldos vyksta reguliariai, kas antrą ir ketvirtą mėnesio sekmadienį ir būtinai per šv. Kalėdas ir šv. Velykas. Bendromis pastangomis pavyko pasiekti, kad evangelikų reformatų pamaldos vyktų reguliariai ir prasidėtų visada nustatytu laiku, kad būtų teikiami sakramentai.

Panevėžio parapija verčiasi iš savo narių aukų. Kaip jau minėta, sekmadienio pamaldos laikomos išsinuomotoje bažnyčioje už mėnesinį mokesį liuteronų parapijai. Turime ir kitų išlaidų – dvasininko atvykimas, atlygis vargonininkui, aplankančių svečių priėmimai ir kitos išlaidos. Nepaisant daugelio seserų ir brolių išties nuoširdaus tikėjimo bei prisirišimo prie savo šeimos tikėjimo tradicijos ir bažnyčios, parapijos ateitis kelia daugiau klausimų, nei vilčių. Tarp Lietuvos reformatų įvykę pasidalijimai – ne vienintelė ir jau ne pati didžiausia problema. Nemažiau aktualūs ir reformatui kylantys klausimai. Pa-

vyzdžiui, „Kur mano senelių evangelikų reformatų bažnyčios vieta sudėtingu tapusiu kasdieniame gyvenime“? Kitas klausimas, kuris šimtmečiais atrodė savaime suprantamas, tai tikėjimo tradicijos perdavimas namuose, šeimoje. Kartais kunigo dar paklausiama: „Ar leisti vaikus moksleivius į katalikiško tikėjimo pamokas mokykloje, jei klasėje ar net visoje mokykloje nėra daugiau reformatų?“. Dėl nuo mūsų nepriklausančių priežasčių, kaip išėjimas į amžinybę ar ekonominė emigracija į Vakarus, parapijos narių skaičius nedidėja. Klausimai yra sudėtingi, jų yra ir daugiau, bet atsakymų į juos ieškome tardamiesi tarpusavyje, bendraudami ir bendradarbiaudami su arčiau ir toliau nuo parapijos esančiais reformatais, kitų tradicijų krikščionimis, drauge ir kiekvienas skyrium meldamiesi. Tikimės, kad glaudesnis bendradarbiavimas su LERB-UL Sinodu taip pat ves prie geresnio evangelikų reformatų tradicijos ir bažnyčios vietos šiuolaikiniame pasaulyje supratimo ir atsakymų dabartinio meto iššūkiams.

Parėmėme jaunimo stovyklą

Tadas PAVINKŠNIS,
parapijos pirmininkas (Šiauliai)

2004 m. sausio 1 d. ev. reformatų Šiaulių parapijos (*Unitas Lithuaniae*) sąrašė buvo 21 parapijietis. Pamaldas veda kunigas R. Pukys kiekvieną sekmadienį maldos namuose Šiauliuose, Vilniaus gatvėje. Šių metų sausio 18 d. įvyko Šiaulių parapijos sesija parapijos valdybos narių rinkimai 2004–2007 metų kadencijai. Pasiūlyta darbą tęsti buvusiems valdybos nariams. Sesijoje išrinkta nauja revizijos komisija, nes ankstesnės komisijos nariai atsiskyrė nuo parapijos ir lanko pamaldas metodistų bažnyčioje, kur jiems patarnauja kun. R. Šiaučiušas. Po sesijos gražiai pabendravome prie vaišių stalo.

Elektros taupymui maldos namuose buvęs vieno tarifo elektros skaitiklis pakeistas į trijų tarifų skaitiklį. Organizuotos vaikų stovykla Nemunėlio Radviliškyje ir jaunimo stovykla Švobiškėje, mūsų parapija buvo pagrindinė jos rėmėja ir stovyklai skyrė 1 000 litų. Šv. Kalėdų proga kiekvienais metais kartu su ev. liuteronų vaikučiais ir tėveliais organizuojame šventinę eglutę.

Lietuvos Evangelikų Reformatų Jaunimo Draugijos „Radvila“ 2005 m. VEIKLOS KALENDORIUS

Liepos mėn.

3–10 d. Jaunimo stovykla, Švobiškio kaimas, Pasvalio raj.

25–31 d. Jaunimo stovykla, Biržai

Rugpjūčio mėn.

6–13 d. Vaikų stovykla, Nemunėlio Radviliškis, Biržų raj.

21–26 d. Tarpautinis jaunimo mainų projektas „Tu turi draugą“

Rugsėjo mėn.

1–14 d. Tarpautinis jaunimo mainų projektas- apmokymai „Mokomės iš savęs – mokomės vienas iš kito“

Lapkričio mėn.

11–14 d. LERJD „Radvila“ Jaunimo Konferencija

Gruodžio mėn.

27–28 d. Jaunimo Kalėdinės pamaldos, N. Radviliškis, Biržų raj.

Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – Sinodo Revizijos komisijos ataskaita

LIETUVOS EVANGELIKŲ REFORMATŲ BAŽNYČIOS – UNITAS LITHUANIAE – SINODUI

Revizijos komisija į pirmą posėdį susirinko 2005 m. balandžio 9 d. Posėdžio metu revizijos komisijos pirmininku išrinktas Alfredas Dagys, pirmininko pavaduotoja – Elzė Dagienė.

Iki 2005 m. Sinodo suvažiavimo komisija atliko VŠĮ „Vaiko užuovėja“ Medeikiuose, VŠĮ O. Milienės senelių globos namų Nemunėlio Radviliškyje ir Sinodo Konsistorijos 2004 m. finansinės ūkinės veiklos patikrinimus. Taip pat paruošė Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – Sinodo revizijos komisijos nuostatus.

Pristatomi atlikti darbai:

1. Atlikus VŠĮ „Vaiko užuovėja“ patikrinimą nustatyta, kad gauta piniginių lėšų 46 451,78 Lt, panaudota 42 626,78 Lt, piniginių lėšų likutis 2005-01-01 yra 3 825 Lt. Įvairios labdaros gauta 48 248 Lt. Labdaros priėmimo aktus pasirašo trijų asmenų komisija ir materialiai atsakingas asmuo. Už gautą labdarą rašomi padėkos raštai rėmėjams. Piniginės lėšos panaudotos pagal paskirtį.

2. Atlikus VŠĮ O. Milienės senelių globos namų patikrinimą nustatyta, kad piniginių lėšų senelių globos namai per 2004 m. iš reformatų bendruomenių nėra gavę. Labdaros gauta iš Vokietijos Lions klubo. Važtaraščiai labdarai nerašomi. Didesnė dalis labdaros paliekama senelių namų bendram naudojimui, o nepanaudota – išdalijama N. Radviliškio seniūnijoje socialiai remtiniams gyventojams. Už gautą labdarą yra rašomi padėkos raštai.

3. Atlikus Konsistorijos 2004 m. ūkinės finansinės veiklos patikrinimą nustatyta, kad buhalterinė apskaita tvarkoma tvarkingai, vedamas ūkinių operacijų registracijos žurnalas. Finansinės ataskaitos duomenys atitinka pirminius buhalterinės apskaitos dokumentus. Dėl pastebėtų apskaitos tvarkymo ir veiklos trūkumų duoti nurodymai.

4. Paruošti Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – Sinodo revizijos komisijos nuostatai teikiami tvirtinti Sinodo suvažiavimui.

Revizijos komisija kitame posėdyje, kuris įvyks po eilinio Sinodo suvažiavimo numato sudaryti Revizijos komisijos kitų dviejų metų darbo planą. Į šį planą taip pat būtų įtraukti Sinodo pareikalauti atlikti darbai.

Pasiūlymai Sinodui:

1. Įpareigoti visas parapijas atlikti nekilnojamojo turto teisinę registraciją (ten kur ji neatlikta) iki 2005-12-31. Dokumentų kopijas pateikti Konsistorijai.

2. Įpareigoti Konsistoriją atlikti Sinodo turimo kilnojamojo ir nekilnojamojo turto inventorizaciją iki 2006-03-01. Inventorizacijos aktus pateikti buhalterei Danguolei Kairienei.

3. Patvirtinti paruoštus Revizijos komisijos nuostatus.

Revizijos komisijos pirmininkas
Alfredas Dagys

JURIDINIS STATUSAS

LERB – *Unitas Lithuaniae* atstovauja:

Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios – *Unitas Lithuaniae* – Sinodas
Identifikavimo kodas: 192100594

Adresas: Reformatų g. 1, Biržai

Adresas korespondencijai: P/d. 12, LT-41001 Biržai

Banko rekvizitai:

AB bankas Nord/LB Lietuva, banko kodas 40100

Atsiskaitomoji sąskaita: LT174010041300081376

ŠVEDIJOS REFORMATŲ SINODAS – TIKRA BAŽNYČIOS FIESTA

Birželio 16–19 dienomis Stokholme vyko Misijos Sandoros Bažnyčios Švedijoje (*Mission Covenant Church of Sweden*, toliau – MCC) generalinis sinodo suvažiavimas, vadinamas Bažnyčios Konferencija. Į jį buvo pakviestas ir dalyvavo Lietuvos evangelikų reformatų gen. superintendantas kun. R. Mikalauskas.

MCC yra antra pagal dydį reformatuota Bažnyčia, mažesnė tik už liuteronišką valstybinę Švedijos Bažnyčią. Daugiau kaip 750 parapijų suskirstytų į 9 distriktus, kuriems vadovauja superintendantai. Kasmet juose vyksta distriktniai sinodai. Šių metų MCC ekonominis deficitas sudarė 2,5 milijono kronų. Nustatytas biudžetas kitiems metams 60-čiai milijonų kronų. MCC turi labai gerai išvystytą jaunimo tarnystės struktūrą, kurios beveik pusę sudaro skautiška jaunimo veikla. Dievo Žodžio skelbimas ir gyvenimas tikėjime pagal Kristaus mokymą ištikimai švenčiant krikšto ir šv. Vakarinės sakramentus yra MCC parapijų gyvenimo pagrindas. MCC kaip atskira bažnytinė institucija susiformavo 19 a. pabaigoje, išsiskyrusi iš valstybinės Švedijos Bažnyčios. Galima pastebėti joje kai kurios liuteroniškos tradicijos įtakos. Kita vertus, jai būdingas aiškus parapijų gyvybingumas, gerai išvystyta presbiterinė santvarka, gražiai apjungtas distriktnių sinodų bei generalinio sinodo, kurių nutarimus prižiūri generalinio sinodo rinkti ir iššventinti superintendantai. Praktiniame gyvenime MCC krikščionys laikosi griežtos abstinencijos alkoholio ir kitų svaigalų atžvilgiu, pasisako už šeimos vertybes, teigia homoseksualinius ryšius esant nuodėmingais, išpažįsta vyrų ir moterų lygybę dvasinėje tarnystėje. MCC yra Pasaulio reformatų bažnyčių aljanso (WARC) narė.

Lietuvos evangelikų reformatų atstovas MCC generaliniame sinode lankėsi jau antrą kartą. Be Lietuvos atstovo buvo svečių iš partnerinių reformatų bažnyčių iš Europos bei Azijos, Afrikos, centrinės Amerikos šalių. Dauguma jų susiformavo aktyvios MCC misionieriškos veiklos 19 a.

Įėjimas į bažnyčią, kur vyko švedų Sinodas.

„Apžvalgos“ nuotr.

pab.–20 a. pradžioje ir vėliau tapo savarankiškais protestantiškais Bažnyčiomis.

Sinodo metu vyko taip pat Bažnyčios jaunimo konferencija. Posėdžiai vyko skirtingose vietose. Atidarymo, kiekvieno vakaro ir uždarymo pamaldos sekmadienį visuomet buvo bendros. Sinodo delegatai, kurių buvo 584 iš 319 parapijų dirbo plenariniuose posėdžiuose, o svečiai iš parapijų, kurių buvo labai gausu iš įvairių Švedijos kampelių, galėjo dalyvauti įvairiuose pažintiniuose seminaruose, diskusijose ar ekskursijose. Iš viso jų buvo 55. Pavyzdžiui, susipažinimas su islamo religija ir ekskursija į mečetę. Iš viso tokiuose užsiėmimuose dalyvavo 1 561 sinodo svečias. Tai tikra Bažnyčios fiesta, kur tikintieji gali susitikti po daugelio metų pertraukos ar išgyti naujų pažįstamų.

Sinodo sesijose buvo priimti sprendimai apie bažnytinius mokesčius, interneto puslapio priežiūrą bei apsaugą, išrinktas ir iššventintas Goteborgo distrikto superintendantas (8 metų kadencija su teise perrinkti dar kitai, jau 4 metų kadencijai), priimtas kreipimasis į Švedijos parlamentą, kuriame raginama suteikti prieglobstį persekiojamiems savo šalyse pabėgėliams, buvo diskutuojama apie preven-

cinį darbą prieš alkoholizmą ir esamą valstybinę politiką šioje srityje, parengtas kritinis pranešimas, kuriuo pasisakoma prieš socialinę diskriminaciją, paskelbta parapijoms rekomendacija apie darbą vaikų dvasinio ir materialinio ugdymo srityje. Nagrinėtas dvasininkų (kunigų) ir bažnyčios socialinių darbuotojų (diakonų) teologinis pasiruošimas. Šiuo metu yra 62 kandidatai į dvasininkus. Sinodo metu, šeštadienio vakaro pamaldų metu buvo iššventinti 5 diakonai bei 13 kunigų – vyrų ir moterų. Į pensiją išėjo apie 10. Palaiminti į laikiną praktiką užsienio Bažnyčiose išvykstantys teologijos studentai ir kiti tikintieji.

Šio Sinodo metų gen. superintendantas kun. R. Mikalauskas turėjo ne vieną susitikimą su Bažnyčios vadovybe bei gen. superintendantu kun. G. Zettergrenu. Taip pat aptarė tolimiesnio bendradarbiavimo galimybes MCC Europos Komitete, nes Lietuvai tapus EU nare, pasidarė žymiai geresnis susisiekimasis bei santykiai su kaimynėmis Bažnyčiomis perėjo iš Tarptautinių ryšių į Europos ryšių komitetą. MCC rytiniame Baltijos krante palaiko ryšius su Lietuvos evangelikais reformatais ir Estijos baptistais.

„Apžvalgos“ informacija

LICHT IM OSTEN – ŠVIESA RYTUOSE

... kad žmonės turėtų viltį

Per Pirmąjį pasaulinį karą Vokietijoje buvo paimta daugiau nei du milijonai rusų belaisvių. Karui pasibaigus belaisviai negalėjo iškart grįžti namo, nes Rusijoje vyko pilietinis karas. Tarp belaisvių prasidėjo dvasinis pabudimas, ir tai paskatino Jakobą Krekerį (*Jakob Kroeker*) ir Valterį Jaką (*Walter Jack*) organizuoti stovyklose Biblijos kursus. Šiose belaisvių stovyklose atsirado daug bendruomenių, kurioms reikėjo pagalbos.

V. Jakas ir J. Krekeris rūpinosi krikščioniškų knygų spausdinimu. Jų pastangomis buvo įkurtos Biblijos mokyklos, rengiamos evangelizacijos. Pagalbos reikėjo ir Sovietų Sąjungos nepriklausomoms bažnyčioms, kurias iki 1917 m. persekiojo valstybinė rusų ortodoksų bažnyčia ir kurioms tik po Spalio revoliucijos pirmąkart buvo suteikta tikėjimo laisvė. Užsibrėžę tikslą – „visoms Rusijos imperijoje gyvenančioms tautoms parodyti Evangelijos gyvybingumą“ – V. Jakas ir J. Krekeris 1920 m. Vernigerodės miestelyje įkuria misiją „Licht dem Osten“ („Šviesa Rytams“), kurią po keleto metų pervardija į „Licht im Osten“ („Šviesa Rytuose“). Organizacija vienijo misionieriškai nusiteikusius krikščionis iš įvairių bažnyčių. Įkuriant misiją dalyvavo liuteronai, baptistai, menonitai, metodistai ir reformatai iš Vokietijos, Olandijos, Švedijos, Amerikos ir Šveicarijos. Jau tuomet buvo padėtas kertinis akmuo tarpkonfesiniam „Licht im Osten“ darbui.

Iki 1929 m. į Sovietų Sąjungą buvo išsiųsta daugiau negu 100 000 Biblijų, Naujųjų Testamentų ir atskirų Evangelijų. Be to, išsiųsta ir daug kitos krikščioniškos literatūros, išleistos „Licht im Osten“ leidykloje. Turbūt žymiausias tų laikų leidinys – Biblijos Konkordancija (Simfonija) rusų kalba), kuri 1995 m. buvo išleista jau 11-tą kartą. Kartu su literatūra į Sovietų Sąjungą buvo siunčiami ir maisto produktai bei sėklos. 1929 m. išėjus naujam Religijos įstatymui viskas pasikeitė: bažnyčios buvo uždaromos, kunigai ir pamokslininkai sodinami į kalėjimą arba žudomi, krikščioniški susirinkimai vis labiau varžomi. Vė-

lesniais metais „Licht im Osten“ į Sovietų Sąjungą siuntė daug maisto produktų ir praplėtė darbą Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Rumunijoje bei Jugoslavijoje.

Antrojo pasaulinio karo metais misija stengėsi padėti karo belaisviams iš Rytų, taip pat atvežtiems į priverstinius darbus. Nepaisant nacionalsocialistų draudimo tarp jų buvo platinamos Biblijos ir kita krikščioniška literatūra. 1945 m. Sovietų armijai įžengus į Vernigerodės miestelį atrodė, kad darbas kuriam laikui nutrūks. Tačiau beveik visi darbuotojai su savo šeimomis galėjo persikelti į Vakarų, kur 1946 m. prie Štutgarto vėl pradėjo darbą, dabar kaip „Misionieriška sąjunga Evangelijai platinti“. Šitaip ji vadinasi ir iki šiol. Misija keletą kartų keitė savo buveinę, kol 1984 m. įsikūrė Štutgarto priemiestyje Korntalyje. Visą laiką buvo spausdinamos ir siunčiamos į Sovietų Sąjungą Biblijos, kita krikščioniška literatūra. Labai daug literatūros buvo persiunčiama per Pabaltijo šalis. Krikščionys rizikodavo savo gyvybe veždami per sieną Biblijas. Jie slėpė knygas po rūbais, maisto produktais, mašinos dugne ar vaiko vežimėlyje. Norint išvengti pasienio kontrolės, kartais tekdavo važiuoti ir užšalusios Baltijos jūros ledu, naktimis laukti suomių moterų, kurios, slėpdamos po rūbais krikščioniškas knygas, atplukdytas laivu iš Vakarų iki Suomijos, nešdavo jas per Estijos sieną. Vienas iš tokių krikščioniškos literatūros „kontrabandininkų“, išgirdęs apie sunkią autobuso avariją, įvykusią Velykų sekmadienį tarp Jonišio ir Šiaulių, prisiminė, kad kažkada būtent nuo šio tilto per Mūšą teko į upę išmesti krikščionišką literatūrą, nes ant kulnų lipo saugumas.

„Licht im Osten“ veiklą galima būtų suskirstyti į keletą šakų.

- *Biblijų bei krikščioniškos literatūros leidyba ir platinimas.*

Tai – svarbiausias misijos uždavinys. Iki šiol yra išleista apie 140 pavadinimų knygų daugiau kaip 30 kalbų.

Leidžiami žurnalai: nuo 1974 m. „Vera i žiznj“ rusų k.; nuo 1990 m. – žurnalas „Tropinka“, kuris buvo pirmasis krikščioniškas žurnalas vaikams rusų k., „Tropinka“ ukrainiečių ir vokiečių kalbomis; „Menora“ rusų k.; „Tiesos aušra“ (kazachų k.), „Gyvieji Šaltiniai“ (lietuvų k.) bei informacinis misijos leidinys „Licht im Osten“.

- *Misionieriška veikla.*

Vienas iš svarbiausių „Licht im Osten“ prioritetų – remti naujų bažnyčių kūrimą. Tai daroma trejopai: kuriant naujas bažnyčias, finansiškai ir materialiai remiamos vietinės partnerinės organizacijos, pvz., „Krikščioniška palapinių misija“; jei trūksta vietinių darbuotojų ar jiems trūksta kvalifikacijos, iš Vokietijos siunčiami misionieriai; ir, galiausiai, „Licht im Osten“ tarpininkauja ieškodama rėmėjų užsienyje vietiniams misionieriams.

Buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje dirba daugiau kaip 40 misionierių. Daugybė „Licht im Osten“ atstovybių Rytų Europoje bei Vidurinėje Azijoje dalyvauja naujų bažnyčių kūrime, siekdamos įjungti jas į jau esamas struktūras ir paremti vietinius krikščionis. Jau nemažai metų misijos filialai bei partnerinės organizacijos rengia krikščioniškas vaikų stovyklas, dirba su gatvės vaikais.

- *Radijo ir kasečių misija.*

Rusijoje, Ukrainoje, Kaukazo šalyse, Kazachstane, Rumunijoje rengiamos radijo laidos, kai kurios iš jų – bendradarbiaujant su TWR (*Trans World Radio*).

Kai kuriuose „Licht im Osten“ filialuose yra įrengtos garso studijos, kur įrašinėjamos garso kasetės bei kompaktiniai diskai akliems. Įrašinėjami ir videofilmai.

- *Teologinis mokymas.*

Teikiama finansinė parama Biblijos mokykloms, koledžams, krikščioniškiems universitetams, ypač Biblijos mokyklai Kirgizijos sostinėje Biškeke, krikščioniškam universitetui St. Peter-

LICHT IM OSTEN – ŠVIESA RYTUOSE

... kad žmonės turėtų viltį

Atkelta iš 13 p.

burge, Biblijos koledžams Krasnodare bei Donecke, Apologetinio centro „Licht im Osten“ filialui Kijeve. Misijos darbuotojai atvyksta skaityti paskaitų, konsultuoja. Spausdinama specialioji teologinė literatūra.

• Humanitarinė pagalba.

Kasmet išdalijama virš 400 tonų paramos – daugiausia rūbų, avalynės, maisto produktų, kalėdinių pakečių. Šiaurės Osetijoje ir Kazachstane pasitelkus misijos dovanotą įrangą atidarytos kepyklos, apmokyti darbuotojai.

Adigėjos Respublikoje įrengta akių klinika, darbuotojams suteiktas medicininis išsilavinimas.

„Licht im Osten“ Lietuvoje

Dar 9-to dešimtmečio pradžioje į Lietuvą ir per ją buvo pradėta slapta gabenti krikščioniškas knygas, traktatus, Naujuosius Testamentus. Šimtai paketų krikščioniškos literatūros išsiųsta paštu.

1989 m., gavus leidimą, į Lietuvą iš misijos „Licht im Osten“ centro Vokietijoje atvežta 50 tūkstančių įvairių krikščioniškų knygų lietuvių ir rusų kalbomis bei humanitarinės pagalbos. Galima sakyti, kad šis įvykis pradėjo naują misionieriško darbo etapą – į Lietuvą buvo vežama tūkstančiai knygų, traktatų, šimtai tonų humanitarinės pagalbos.

1990 m., Sovietų ekonominės blokados metu, labai trūko maisto kūdikiams, ligoninėse – skausmą malšinančių, priešuždegiminių vaistų. „Licht im Osten“ siuntė į Lietuvą ką tik gaudavo: kūdikių maistą, įvairius maisto produktus, drabužius, batus, baldus, invalidų vežimėlius, vaistus, tvarsliaivą, vienkartinius švirškštus bei kitas medicinos priemones, kurios buvo panaudotos ir 1991 m. sausio 13 d. sužeistiesiems gydyti. Į vaikų namus kasmet atkeldavo kalėdinės dovanėlės.

1996 m. sausio mėnesį Šiauliuose buvo įkurtas misijos „Licht im Osten“ filialas, o iki tol knygos buvo leidžiamos kartu su leidykla „Jona“; labdara buvo dalijama ir parama teikiama per Lietuvos krikščionišką labdaros fondą. 1996 m. įkūrus Lietuvos krikščionišką labdaros ir gailėstingumo fondą „Samarija“, visa parama pradėta dalyti per šį fondą.

Pirmas didesnis projektas – tai visiems gerai žinoma „Biblija vaikams“ mėlynu viršeliu, išleista kartu su Stokholmo Biblijos institutu.

Pagrindinė misijos „Licht im Osten“ Lietuvoje užduotis šiandien – krikščioniško žurnalo lietuvių kalba „Gyvieji Šaltiniai“ leidyba ir platinimas, misijos leidžiamų žurnalų rusų kalba bei krikščioniškų knygų lietuvių ir rusų kalbomis platinimas Lietuvoje. 2004 metais išleista puiki knyga vaikams – „Didžioji vaikų Biblija – 365 pasakojimai“.

Šiaulių centre yra nedidelis knygynėlis, kuriame galima įsigyti misijos išleistų knygų, jų galima užsisakyti ir paštu. Leidiniai siunčiami ir į Latviją, išvežami platinti į misijos filialą Kaliningrado srityje.

Tikslas – skleisti Evangeliją ir pagal galimybes remti vietines bažnyčias.

Kitas „Licht im Osten“ Lietuvoje projektas – „Samarija“

Keletą metų fondo „Samarija“ patalpose veikė alkoholikų ir narkomanų rehabilitacijos centras. Šiuo metu patalpos bei teritorija pertvarkomos į vaikų ir suaugusiųjų stovyklavietę, į seminarų ir konferencijų būveinę. Buvo nelengva viską suremontuoti, pritaikyti tokiai veiklai, kadangi ši teritorija anksčiau priklausė kariniam daliniui. Dabar jau įrengtas futbolo stadionas, dvi tinklinio aikštelės, krepšinio aikštelė, vieta palapinėms, tvenkinys maudymuisi ir žvejybai, laužavietė, vaikų žaidimo aikštelė. Po teritoriją ganosi avys ir arkliai.

Norima bažnyčioms bei krikščioniškoms organizacijoms suteikti galimybę už minimalią kainą pasinaudoti patalpomis ir teritorija bendruomenių iškylos, vaikų, jaunimo stovykloms, pastorių susitikimams, seminarams, Biblijos vakarams ir t. t. Organizuojami seminarai, vaikų stovyklos, krikščioniškos muzikos festivaliai.

„Apžvalgos“ nuotr.

BIRŽŲ BAŽNYČIOS BOKŠTO REMONTAS

Pradėjus bokšto remonto darbus, pirmiausia buvo nuimta suirusi varinė danga. Buvo atidengtos medinės konstrukcijos. Deja, vaizdas buvo prastas: didžioji dalis medinių konstrukcijų buvo supuvusios. Buvo sušaukta komisija, kurioje dirbo patyrę statybininkai ir architektas Mikšys. Buvo nutarta padaryti projektą tolimesnei bokšto rekonstrukcijai. Tai išpildė architektas Mikšys, parengdamas labdaringai bokšto rekonstrukcijos projektą. Pagal jį jau nuveikta didelė darbų dalis. Jau pakeistas sutrūnijęs beveik visas bokšto atra-

minis žiedas, pažeistos gegnės ir grebės-tai. Pradėta kloti vario skarda nuo apačios į viršų. Remonto darbų sąmata išaugo apie 7 000–10 000 litų nuo išankstinės sąmatos. Nors nebuvo regima plika akimi, tačiau bokštas jau buvo pakrypęs, dabar jis ištiesintas. Lieka atviras klausimas dėl kryžiaus restauracijos. Jis yra unikalus – medžio kryžius apdengtas skarda, kuri buvo padengta aukso folija. Norint ją restauruoti, reikalinga vos ne tiek pat lėšų, kiek visam bokštui. Sutvarkius bokštą, palikti jau

Nukelta į 15 p.

KAPINIŲ ŠVENTĖS

Vasarą prasideda kapinių šventės. Nėra aiškių žinių, iš kur atsirado ši tradicija. Švenčia ją Latvijos liuteronai ir Lietuvos liuteronai bei reformatai. Iš Bažnyčios istorijos žinome, kad krikščionys slėpdamiesi nuo persekiojimų meldavosi nuošaliose vietose, taip pat ir kapinėse. Prisiminkime Romos katakombas arba prancūzų reformatų-hugenotus. Šiandiena viena aišku, kad šis gražus senovinis paprotys, būdingas Baltų evangelikams, yra graži proga susirinkti kasmet arba kas pora metų giminėms ar buvusiems kaimynams į savo tėviškę. Jaukios kaimo kapinaitės virsta Dievo šventykla po atviru dangumi, kur skelbiamas Dievo žodis, giedama, meldžiamasi už gyvuosius, dėkojama už mirusiųjų gyvenimo palikimą, tikėjimo pavyzdžius. Po pamaldų paprastai prie kapinių žmonės

susėda pabendrauti prie atsineštinių vaišių stalo. Taip pat verta atkreipti dėmesį, kad šių švenčių metu, minint mirusiųjų vardus yra aukojama ir surenkama nemažai aukų dvasinei tarnystei išlaikyti, pirmiausia tai skirta dvasininkams išlaikyti. Kita vertus, evangeliškos kapinaitės sutvarkomos ir prižiūrimos vasaros metu ir jose neviešpatuoja niūrios mirties, bet spindi ramybės ir vilties šviesa.

Deja, įvairūs laikai žalojo evangeliškas kapines. Tarybiniais laikais jose atsirado gremėzdiškų paminklų, kai kuriuose ėmė atsirasti mirusiųjų nuotraukos, kapinės daug kur buvo paverstos gėlių darželiais. Dabar prasideda nauja mada – užbetonuoti arba marmuru, akmenimis užkloti visą šeimos kapinių plotą, tikintis, kad taip bus išspręstas kapinių priežiūros klausimas. Beje, nėra nieko amžinesnio prieš Dievo gyvybės jėgą. Per laiką laukų žolėlė, samana ar grybas sėkmingai įveikia bet kokį betoną. Todėl vertėtų pagalvoti ar negerai būtų grįžti prie senos evangeliškos tradicijos – pastačius paminklą, jame be duomenų apie mirusiuosius įrašyti antkapyje šv. Rašto žodžius, o aplinkinį kapavietės plotą ap-

Marijos Neimanienes kapas

„Apžvalgos“ nuotr.

sėti žolės veja, kurią kapininkui bent porą kart per mėnesį būtų patogiu nušienauti. Šventojo Rašto įrašai paminkluose tarnautų užklydusiam keleiviui kaip dvasinio vadovo priminimas apie Dievo galybę ir amžinojo gyvenimo dovaną. Verta grįžti prie senos reformatų evangeliškos tradicijos, kuri būdama dvasiška yra tikrai praktiška!

Kun. R. Mikalauskas

Kun. Aleksandro Balčiausko kapas

„Apžvalgos“ nuotr.

Kapinių šventės rugpjūčio mėnesį:

Rugpjūčio 7 dieną, sekmadienį, 14:00 val. Kilučių kapinėse
Rugpjūčio 13 dieną, šeštadienį, 14:00 val. Nausėdžių kapinėse
Rugpjūčio 14 dieną, šeštadienį 14:00 val. Klausučių kapinėse
Rugpjūčio 15 dieną, sekmadienį 15:00 val. Skultiškių kapinėse
Rugpjūčio 20 dieną, šeštadienį, 14:00 val. Beržinių kapinėse
Rugpjūčio 21 dieną, sekmadienį, 14:00 val. Šimpeliškių kapinėse
Rugpjūčio 28 dieną, šeštadienį, 14:00 val. Biržų miesto naujose (Valantiškių) kapinėse.

Atkelta iš 14 p.

pažeistą kryžių, taip pat būtų negerai. Galimas sprendimas – senąjį kryžių palikti kaip muziejinį eksponatą, o jo vietoje padaryti tikslią kopiją ir apdengti ją vadinamuoju auksiniu variu, kuris spindi kaip auksas ir nepasiduoda korozijai. Šis sumanymas negali būti įgyvendintas be Lietuvos paminklų apsaugos sutikimo ir reikės tartis, kad gautume leidimą. Laiko liko nebedaug, iki rugpjūčio vidurio turėtų bokšto skardinių darbai pasibaigti. Turi būti išspręstas kryžiaus klausimas. Taip pat pastebėta bėda, kad aukštai esantį kryžių yra pamėgusios kuosos arba kirai. Tų bėda-

mi ant jo jie teršia bažnyčios bokštą ir kryžių. Labai prašytume skaitytojų minčių, pasiūlymų, kaip išspręsti šią paukščių keliamą bėdą?

Bokšto remontui iki liepos 1 d. nupirkta varinė skarda už 15 177,39 Lt, smulkios statybinės medžiagos už 118,29 Lt, mediena konstrukcijoms pakeisti už 6 091,75 Lt, darbininkų atlyginimams išmokėta 5 000 Lt ir kitos išlaidos. Bokšto remontui jau išleista 29 015 Lt. 389 tikintieji Lietuvoje paaukojo 14 383 Lt, kitos aukos – iš mūsų tikėjimo brolių ir sesių užsienyje.

Dėkojame už atėjusias aukas gegužės mėnesį remonto darbams dr. Jo-

nui Yčui ir Liudmilai Gvildys, gyvenantiems Toronte ir paaukojusiems 10 000 JAV dolerių, už kuratorių Variakojų auką per Lietuvių evangelikų reformatų Kolegiją Čikagoje (9 650,13 JAV dolerių), Valentinui Šernui už 1 000 litų, aciu aukotojams iš Vilniaus ir Šiaulių reformatų parapijų: kurat. Donatui Balčiauskui, paaukojusiam 1 000 litų, ir Reginai Aukščionienei už 200 litų auką. Dėkojame Vokietijos *Gustav-Adolf-Werk* fondui, kuris skyrė specialią auką bažnyčios remontui – 5 000 eurų. Dievas telaimina matomus ir nematomus aukotojus ir darbininkus šiame gražiame darbe!

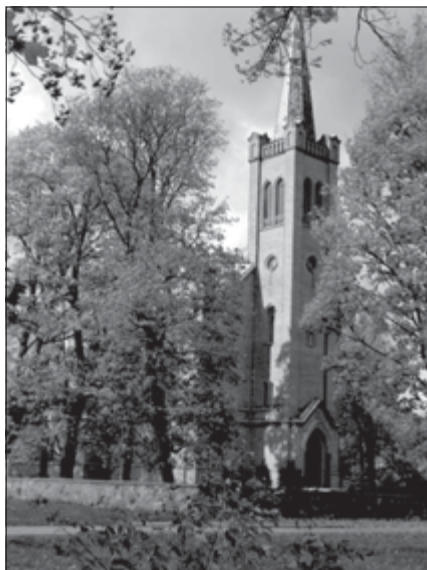
Kun. R. Mikalauskas

Ordinuoti dvasininkai

- Kun. Rimas Mikalauskas, Biržų ev. ref. parapijos klebonas, taip pat administruoja dvasininkų neturinčias Kėdainių ir Švobiškio ev. ref. parapijas. Tel. +370 686 66383
- Kun. Kęstutis Daugirdas, įgaliotasis Bažnyčios atstovas ryšiams su Vokietija
- Kun. Tomas Šernas, Vilniaus ev. ref. parapijos klebonas. Tel. +370 687 56846
- Kun. Romas Pukys, Šiaulių ev. ref. parapijos administratorius. Tel. +370 41 579421
- Diak. Tomas Sakas. Tel. +370 671 11640
- Diak. Gitana Gasiūnaitė iki 2007 07 01 išvykusi į Čekiją. Tel. +420 776 049309
- Diak. Sigita Švambarienė, N. Radviliškio ev. ref. parapijos administratorė, vaikų namų Medeikiuose „Vaiko užuovėja“ kapelionė. Tel. +370 681 66661
- Kun. senioras Petras Čepas, Emeritas pensininkas. Tel. +370 450 58577

Kuratoriai

- Petras Zablockas, Panevėžys. Tel. +370 45 461620
- Valerija Kubiliūnienė, N. Radviliškis. Tel. +370 450 55245
- Vytautas Vegys, Biržai. Tel. +370 699 52597
- Donatas Balčiauskas, Vilnius. Tel. +370 698 76500
- Palmyra Krikščiukienė, Biržai. Tel. +370 450 31808
- Vytautas Variakojis, Biržai. Tel. +370 450 57665
- Lina Vyšniauskienė, Papilys. Tel. +370 450 58132
- Aleksandra Balčiauskienė, Biržai. Tel. +370 450 31609
- Algimantas Dagys, Kėdainiai. Tel. +370 687 70324
- Dr. Arūnas Baublys, Klaipėda. Tel. +370 699 32895

Biržų bažnyčia. „Apžvalgos“ nuotr.

Konsistorija

- Kurt. Vytautas Vegys, prezidentas. Tel. +370 699 52597
- Kun. Tomas Šernas, viceprezidentas. Tel. +370 687 56846
- Kun. Rimas Mikalauskas. Tel. +370 686 66383
- Diak. Tomas Sakas. Tel. +370 671 11640
- Diak. Sigita Švambarienė. Tel. +370 681 66661
- Kurt. Donatas Balčiauskas. Tel. +370 698 76500
- Raimondas Stankevičius. Tel. +370 614 82567

- Danguolė Kairienė. Tel. +370 685 66756

Parapijų Tarybų ar Valdybų vyresnieji seniūnai pirmininkai

- Lena Palšienė. Tel. +370 606 01235, Biržų ev. ref. parapija, Reformatų g. 2, LT-41175 Biržai
- Renata Bareikienė. Tel. +370 688 88632, Vilniaus ev. ref. parapija, Kalvarijų g. 134-54, LT-08209 Vilnius (asmeninis adresas)
- Dalia Mikšienė. Tel. 8 347 37268, Kėdainių ev. ref. parapija, Senoji g. 3, LT-57248 Kėdainiai
- Valerija Kubiliūnienė. Tel. +370 450 55245, Nemunėlio Radviliškio ev. ref. parapija, Santakos g. 3
- Pranas Rauktytis. Tel. +370 614 51123, Švobiškio ev. ref. parapija, Švobiškio k., Joniškėlio p-tas, Pasvalio r.
- Vytautas Čigas. Tel. +370 46 219985, Klaipėdos ev. ref. parapija, Vytauto 38, LT-92127 Klaipėda
- Tadas Pavinkšnis. Tel. +370 652 59254, Šiaulių ev. ref. parapija, Vilniaus g. 118A, Šiauliai

TARPTAUTINIAI RYŠIAI**NARYSTĖ PASAULINĖJE REFORMATŲ BENDRIJOJE**

Reformuota Bažnyčia yra pasaulinė Bendrija, kuriai atstovauja Pasaulinis reformuotų bažnyčių aljansas (*World Alliance of Reformed Churches* – WARC) www.warc.ch; www.reformed-online.org. Generalinė Asamblėja vyksta kas 7 metai, 2004 metų Generalinės Asamblėjos 24-tame suvažiavime Akroje (Gana) delegatė nuo LERB-UL buvo diakonė G. Gasiūnaitė. WARC Vykdomasis Komitetas veikia Ženevoje. Reformatų bažnyčios

tvarkosi demokratinės presbiterinės-sinodinės arba kongregacinės savivaldos pagrindais savo istorinių darinių ribose. Tačiau doktrinos ir esminių reformacijos principu bei misijos tikslu susijungia laisvos narystės atstovavimo pagrindais į vientisą pasaulinę organizaciją. LERB-Unitas Lithuaniae nuo 1924 m. yra WARC narė ir priklauso Europos regionui – WARC EA. Pasutinis WARC EA suvažiavimas įvyko 2002 metais Rumunijoje.

Informacinis biuletenis, leidžiamas nuo 2001 m. gruodžio mėn. Leidinio savikaina – 1,15 Lt. Išleistas privataus aukotojo lėšomis. Leidėjas – LERB Unitas Lithuaniae Sinodas.

Redakcinė kolegija: kun. R. Mikalauskas (redaktorius), kun. T. Šernas, diak. S. Švambarienė.

Adresas: a/d 12, 41001 Biržai. El. p. zinios@ref.lt. Tel. 8 ~ 686 66383

Maketavo ir spausdino UAB „Baltijos kopija“. Tiražas: 600 egz. Užs.146.